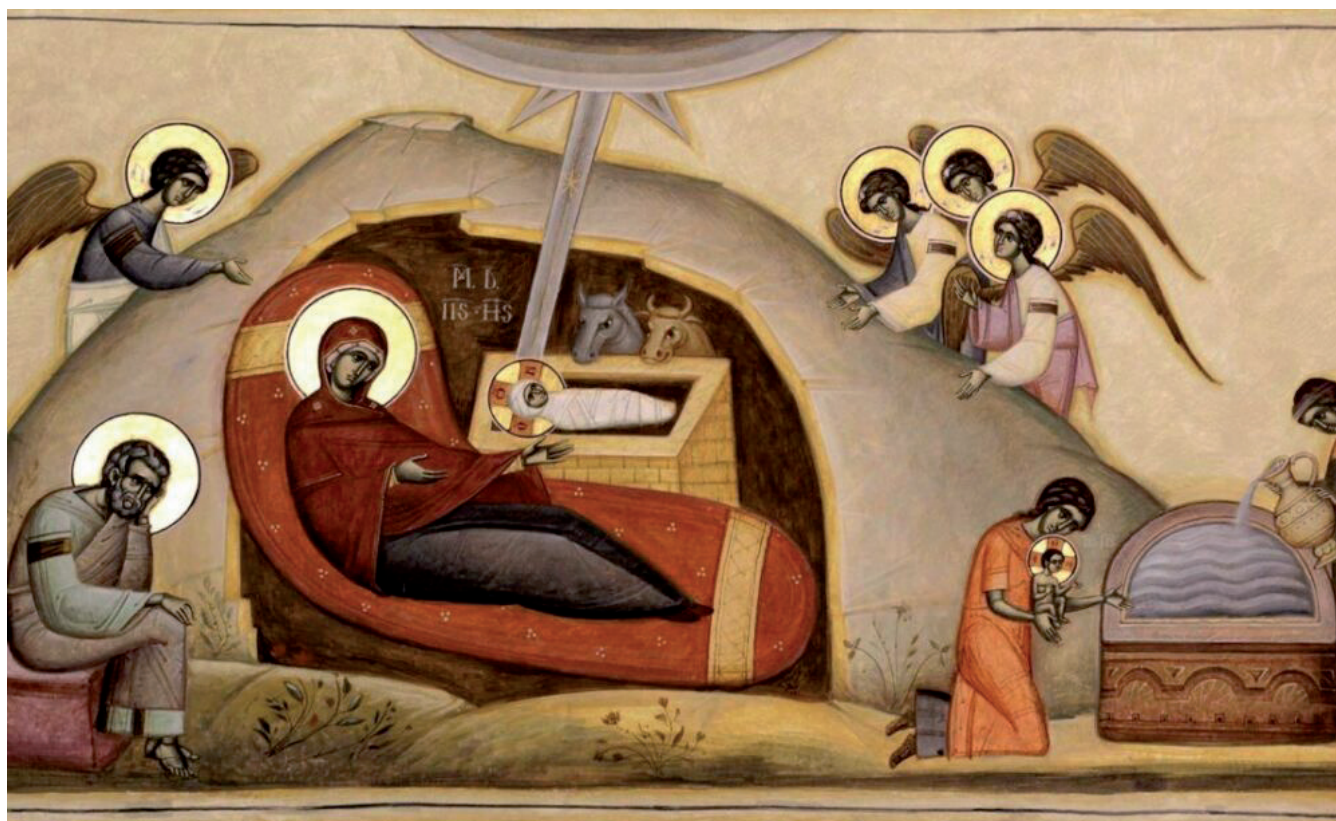

PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI

Iubiți frați și surori în Domnul,

Să mulțumim Bunului Dumnezeu Care ne-a ajutat să ajungem și la acest Praznic al Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos. Astăzi fiecare biserică ia chip de Betleem; aici avem pusă spre cinstire icoana Nașterii Domnului, icoană în care vedem plinirea vremii (cf. Galateni 4, 4) și a Scripturilor. Astăzi așteptarea s-a sfârșit. Astăzi dorul de Dumnezeu s-a împlinit. Astăzi s-au unit Cerul cu pământul și Dumnezeu, cu omul.

păstorii și toți cei care i-au auzit vorbind despre Nașterea Pruncului Dumnezeiesc. Dar cum să nu te miri în fața acestei kenoze, acestei coborâri în adânc de lume?! Iisus aduce cu Sine pace în lume și între oameni bunăvoire (cf. Luca 2, 14). Hristos Se naște în peșteră, dar și între cei mai neluați în seamă dintre oameni, păstorii. Fiul lui Dumnezeu Își începe viața pământească printre păstori și o sfârșește între regi, care L-au răstignit alături de tâlhari, arătând astfel

Să mergem deci cu păstorii, cărora îngerul le-a vestit Nașterea Pruncului Dumnezeiesc, în peștera din Betleem, în adâncul pământului, în adâncul întinericului în care trăia lumea. Aici, în peșteră, au găsit păstorii „Scara” pe care a coborât Fiul lui Dumnezeu la noi; au văzut „Tronul” pe care S-a așezat Hristos aici, pe pământ; au văzut-o pe Fecioara Maria, cea care a deschis porțile pământului să coboare Hristos Domnul pentru izbăvirea lumii. S-au mirat

că a venit pentru toți pământenii, indiferent de starea lor socială. Hristos S-a descoperit săracilor și bogaților, ostașilor și împăraților. Hristos nu a rămas în tainica peșteră, ea doar a fost cea care L-a primit. El a ieșit în lume grăind oamenilor despre viața de veci, prezentându-Se lumii ca fiind „Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6). Hristos vine să fie Lumina lumii: „Eu sunt Lumina lumii, cel ce-Mi urmează Mie nu va umbla în întineric, ci va avea lumina vieții” (Ioan

8, 12). El vine să alunge întinericul și să vedem cu toții măreția creației lui Dumnezeu.

Iubiții mei fii duhovnicești,

Despre venirea lui Hristos în lume au grăit profeții Vechiului Testament, dar să vedem totuși cum a fost primit Hristos Domnul aici, pe pământ. Așa după cum ne mărturisește Sfânta Scriptură, cu teamă: „*Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu*” (Luca 1, 30). Cu toate că Arhanghelul Gavriil o salută cu aceste cuvinte: „*Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei!*”, Fecioara s-a tulburat de cuvântul lui (cf. Luca 1, 29). Este o reacție firească a unei Fecioare care nu știa de bărbat (cf. Luca 1, 34). Sunt convins că Fecioara Maria, cât a stat la templul din Ierusalim, a auzit citindu-se, nu o dată, din cartea Profetului Isaia: „*Iată, Fecioara va lua în pântece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel*” (Isaia 7, 14). Însă nu s-a gândit niciodată că Dumnezeu grăise despre ea, prin Profetul Isaia. Fecioara era în fața unui Arhanghel, Gavriil, unul trimis de Dumnezeu să-i aducă această veste a întrupării Fiului Său.

Cine este Arhanghelul Gavriil?! Acesta se destăinuie preotului Zaharia, zicând: „*Eu sunt Gavriil, cel ce stă înaintea lui Dumnezeu*” (Luca 1, 19). Și lui Zaharia i-a fost teamă la întâlnirea cu Arhanghelul Gavriil. Și lui îi spune: „*Nu te teme*” (Luca 1, 13). Sfântul Evanghelist Matei vorbește și el despre nedumerirea lui Iosif și ce-i spune Arhanghelul: „*Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, că ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt*” (Matei 1, 20). Sfântul Luca ne descrie starea păstorilor la arătarea îngerului. Ei au fost cuprinși de frică mare, dar îngerul le spune: „*Nu vă temeți. Căci, iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul*” (Luca 2, 10). Păstorii pleacă în căutarea Celui vestit de înger, ei cred cuvintelor lui. Păstorilor le fusese teamă, însă L-au găsit și apoi au vestit și ei despre Prunc tuturor oamenilor pe care îi întâlneau (cf. Luca 2, 17).

Să vestim și noi semenilor noștri, așa cum au vestit păstorii, că azi S-a născut Hristos Domnul. E greu să luăm chip de înger, dar măcar să luăm chip smerit de păstor, vestind și noi Nașterea lui Hristos.

Fraților, iată că teama i-a cuprins pe toți: pe Zaharia, pe Fecioara Maria, pe smeriții păstori, însă toți au fost liniștiți de înger prin aceste cuvinte: *Nu te teme! Nu vă temeți!* Îngerul s-a arătat în vis lui Iosif, spunându-i să ia Pruncul și pe Mama Lui și să fugă în Egipt: „*Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și fugi în Egipt și stai acolo până ce-ți voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-L ucidă*” (Matei 2, 13). Îngerul le spune și magilor în vis să nu se mai întoarcă pe la

Irod: „*Iar luând înștiințare în vis să nu se mai întoarcă la Irod, pe altă cale s-au dus în țara lor*” (Luca 2, 12). Iată că Dumnezeu îl călăuzește pe om și cu timp și fără timp.

Iubiții mei,

Nu vă fie teamă! Nu te teme! Acestea sunt cuvintele care au stat și stau la temelia credinței noastre. Iată care este starea omului în fața tainei lui Dumnezeu, o teamă sfântă, atunci când se află în fața măreției și a lucrărilor lui Dumnezeu.

Fraților, să nu vă fie teamă de Dumnezeu, căci este iubire! Să nu vă fie teamă de iubirea Lui! Teamă să ne fie de a păcătui. Preotului Zaharia, Fecioarei Maria, păstorilor și Dreptului Iosif le-a fost teamă auzind cuvintele îngerului, dar pe noi, de ce oare nu ne cuprinde teama când auzim, nu cuvânt rostit de înger, ci grăit de Fiul lui Dumnezeu, Care S-a întrupat să ne învețe ce avem de împlinit spre a dobândi viață veșnică?! Oare nu ar trebui să ne fie teamă de veșnicia lacrimilor, de veșnicia despărțirii de Dumnezeu și de cei dragi ai noștri?!

Iubită mamă, nu-ți este teamă că vei fi despărțită de fiii tăi?! Să ne fie frică de veșnicia durerilor și a suspinelor.

Nu vă fie teamă de întâlnirea cu Iisus Hristos, celor ce împliniți cuvântul Evangheliei Sale, când va veni să judece viii și morții. Martirilor nu le-a mai fost teamă, căci au crezut în veșnicia adusă de Hristos în lume. Nu vă fie teamă de moarte, Hristos a biruit-o pe Cruce, iar limita omului nu mai este moartea, ci veșnicia. Hristos deschide, prin întruparea și venirea Sa în lume, porțile veșniciei pentru om. Trăiam o moarte vie înainte de Hristos. Omul își semăna oasele în pământ, fără nădejdea veșniciei. Hristos, prin moartea Sa, îi aduce omului veșnicia pierdută. Omul a fost creat de Dumnezeu pentru veșnicie, nu pentru moarte. Între om și floarea câmpului este o mare deosebire. Fără credința în Dumnezeu, despre om am putea citi doar într-o carte de zoologie. Fraților, de nu ne vom pocăi, se vor coborî sfinții din icoane și tot nu va lăsa Dumnezeu să piară creația Sa.

Iubiții mei fii duhovnicești, să împlinim porunca lui Dumnezeu: „*Fiți sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeuul vostru, sunt sfânt*” (Levitic 19, 2). Să fim icoane vii în această lume plină de deznădejde, de ură și de neteamă de Dumnezeu. Hristos Domnul S-a întrupat din Fecioara Maria și de la Duhul Sfânt, venind în lume să facă din noi icoane vii, vase ale harului dumnezeiesc. Cât de binecuvântată de Dumnezeu este familia cea plină de icoane vii: părinți și prunci! Doamne, rugămu-Te să faci și din noi icoane și cu ele să-Ți împodobești apoi Cerul! Iubite surori

creștine, stau și mă gândesc cât de mâhnită este Maica Domnului când vede că pântecele unor mame devine azi, din leagănul vieții, un leagăn al morții. Fraților, nu mai avem un popor de rezervă, nu mai avem o Românie de rezervă. Nașterea de prunci înseamnă dăinuirea neamului nostru creștin. În ultimele trei decenii a mai murit o Românie. Nu striviți, surorilor, în al vostru sân, icoana pe care o dorește Dumnezeu să-Și împodobească Cerul!

Iubiții mei frați și surori în Domnul,

Dumnezeu Își trimite Fiul în istorie, binecuvântând timpul în care omul trebuie să se pregătească pentru veșnicie. Trăim un timp binecuvântat, însă cei care cad în somnul minții vor constata că au trăit netimpul timpului și vor căuta în zadar uitarea. Memoria istoriei ne ține legați de acest pământ, de această țară, de credința strămoșilor noștri în Hristos Cel Întrupat din Fecioara Maria. Avem dreptul la memoria neamului nostru, chiar dacă în istorie au fost timpuri în care aceasta ne-a fost furată. Părinții noștri, în vremuri grele, s-au ascuns în Dumnezeu și așa noi am dăinuit ca neam peste veacuri. Prin venirea Sa în lume, Hristos a tăiat istoria în două. Să fim de partea lui Hristos în istorie, de partea bună a istoriei. Fraților, a fost o vreme când Adevărul era ascuns de noi, iar azi noi ne ascundem de Adevăr. Însă de Dumnezeu și de tine nu poți fugi. Din istorie nu poți evada decât în veșnicie. Dar în care?! În cea a bucuriei sau în cea a osândeii.

Iubiți frați și surori,

Să vedem ce ne spune Dumnezeu, prin Profetul Isaia, despre venirea în lume a Mântuitorului nostru Iisus Hristos: „*Iată, te voi face Lumina popoarelor, ca să duci mântuirea Mea până la marginile pământului*” (Isaia 49, 6). Fiul lui Dumnezeu n-a venit pentru un singur popor, ci pentru toate neamurile. Cât de mult a iubit Dumnezeu neamul nostru, încât Hristos Domnul a trimis în părțile noastre pe întâiul Său chemat, pe Sfântul Apostol Andrei! Iată, vedem acum împlinindu-se cuvintele lui Dumnezeu, grăite prin Profetul Isaia. În toată lumea creștină este mare bucurie azi, de Nașterea Domnului; cu toții dăm slavă lui Dumnezeu pentru mila pe care a avut-o față de om, coroana creației Sale. Doamne, cât de nepătrunse sunt tainele Tale, bunătatea și mila Ta! Hristos Cuvântul

S-a întrupat, luând firea noastră omenească, nu în aparență, ci aievea, nu în parte, ci în mod deplin, fără însă a pierde nimic din firea Sa dumnezeiască, nimic din slava Sa, deși născutu-S-a în ieslea peșterii din Betleem. Cuvântul S-ar fi putut îmbrăca în firea îngerească, însă din iubire S-a întrupat, luând trup omenesc, unind astfel dumnezeirea și omul. Hristos Domnul S-a coborât până la slăbiciunea noastră, a devenit într-o toate asemenea nouă, afară de păcat: „*Cine dintre voi Mă vedește de păcat?*” (Ioan 8, 46) Hristos a cunoscut osteneala, nevoia somnului, setea, întristarea, plânsul, moartea, dar și Învierea.

Sfântul Evanghelist Ioan scrie: „*Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, că oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică*” (Ioan 3, 16). Dumnezeu a iubit lumea, iubirea Lui se îndreaptă și acum spre omul căzut și așteaptă ca iubirea noastră să se îndrepte spre El. Hristos S-a dat pe Sine pentru fericirea tuturor neamurilor, din toate timpurile. Și noi trebuie să ne iubim semenii, căci toți oamenii sunt subiectul iubirii lui Dumnezeu. Ce iubește Dumnezeu, nu putem să nu iubim și noi, de voim să fim în același duh de iubire cu El: „*Poruncă nouă vă dau: Să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi să vă iubiți unul pe altul. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă aveți dragoste unii față de alții*” (Ioan 13, 34-35).

Iubiți fii duhovnicești, de la iesle până la mormânt, Hristos Domnul Și-a arătat iubirea Sa față de om. Hristos n-a osândit, ci doar a iubit. Să răspundem și noi, iubiți frați și surori, tot cu iubire milei lui Dumnezeu, cea revărsată peste toți, atât la acest praznic al Nașterii lui Iisus Hristos, dar și în toată viața noastră. Azi, Hristos ne cere să luăm o fărâmiță de iubire și s-o dăruim semenilor noștri care se află în suferință și în nevoi. Hristos Domnul, la fiecare Sfântă Liturghie, ne împarte Trupul și Sângele Său, iar nouă ne cere să ne împărțim iubirea cu semenii noștri.

Să îngenunchem cu mintea și cu inima în fața peșterii din Betleem, în fața Pruncului Divin și a Preacuratei Sale Maici, rugându-i să se milostivească spre noi, dăruindu-ne iertare de păcate, sănătate, pace și să ne lumineze calea spre poarta Cerului. Doamne, Te-au căutat din depărtări magii și Te-au aflat. Ajută-ne să aflăm și noi Calea, Adevărul și Viața.

Iubiți frați și surori, nu vă temeți să-L căutați pe Dumnezeu, căci de azi, prin Nașterea Fiului Său, El L-a trimis pe Acesta în căutarea noastră!

† IOAN,
Mitropolitul Banatului

HARUL COMUNICĂRII PRIN CUVÂNT

Preot prof. univ. dr. Sorin Cosma

Actualitatea și importanța temei este dată de căutarea unei soluții alternative și eficiente în abordarea comunicării prin cuvânt, specifică credinței creștine, vizavi de modul diferit și contradictoriu în care a fost promovată în anumite etape istorice. Bunăoară, atunci când oamenii cinstiți se rușinau de cuvintele și faptele lor nelegiuite, și când minciuna era socotită păcat, „cuvântul de onoare”, propriu demnității umane, era abordat cu sfințenie, susținut și apărat ca viața însăși aflată în comuniune și comunicare interpersonală... Când însă comunismul potrivnic credinței în Dumnezeu, agresiv, intransigent și persecutor a ajuns la putere, s-a produs răsturnarea tablei de valori, prin impunerea forțată a unei anume doctrine politice în defavorul dreptului de liberă exprimare. În această situație s-a ajuns la falsificarea cuvântului, în sens că pentru a supraviețui, într-un fel se gândea și altfel se vorbea... Iar oponenții cu caractere stenice,

ținând la crezul lor, mai ales în domeniul religios și politic, erau trimiși în penitenciare în scopul așa-zisei reeducări.

Pe de altă parte, la polul opus, în condițiile libertății autopermisivă și anarhică, specifică epocii postmoderne pe care o străbatem, fiecare e liber să vorbească orice și despre oricine, responsabil sau iresponsabil, fără să dea socoteală nimănui... Altfel spus, dacă în timpul comunismului nu aveai voie nici să gândești, acum poți să vorbești fără să gândești, fiindcă nimeni nu te prea ia în seamă...

Data fiind această comunicare confuză și iresponsabilă din mediul social, ne propunem câteva rânduri despre *comunicarea prin cuvânt*, vizând modul creator pe care l-a adus și îl aduce harul cuvântului spre zidirea duhovnicească a celor aflați pe drumul mântuirii.

Desigur, despre cuvânt s-a scris mult și se va mai scrie, fiindcă el reprezintă felul de exprimare creatoare și mântuitoare, deopotrivă al lui Dumnezeu cât și al omului, creat după chipul Său; de unde rezultă forța uriașă a cuvântului, pe măsură să schimbe chiar și mersul istoriei, după cum arată poetul:

„Ca-n basme-i a cuvântului putere,
El lumi aevea-ți face din păreri,
Și chip etern din umbra care piere,
Și iarăși azi din ziua cea de ieri.
El poate morții din mormânt să-i cheme;
Sub vraja lui atotputernic ești,
Străbați în orice loc și-n orice vreme,
Și mii de feluri de vieți trăiești
...Aprinde-n inimi ură și iubire,
De moarte, de viață-i dătător,
Și neamuri poate-mpinge la pieire,
Cum poate-aduce mântuirea lor...”
(Al. Vlahuță, *Cuvântul*)

Omul ca ființă socială se descoperă pe sine însuși, „developându-și” *gândul, simțirea și intențiile*, încât *poate fi cunoscut după cuvânt*, așa cum arată versurile care urmează:

„După chip cunoști o floare,
Ciocârlia după cânt;

Aurul după culoare,
Iar omul după cuvânt...”
(Vasile Militaru, *Vorbe cu tâlc*)

Într-adevăr, îl poți cunoaște pe om după cuvânt, dar nu totdeauna... Dacă își ține cuvântul și făgăduința, îl consideri ca fiind „om de cuvânt”, adică *statornic, cinstit și de caracter*, fiindcă nimic nu este mai derutant și mai descurajator, în comunicarea umană, decât să nu poți avea încredere în cuvântul cuiva...

Dar nu este ușor să-l cunoști totdeauna pe om după cuvânt, fiindcă de foarte multe ori, când se urmărește un anumit scop interesat și egoist, *cuvântul este folosit cu viclenie tocmai pentru a ascunde gândul, spre a crea derută și înșelare...*

Referindu-se în mod special la importanța și efectele comunicării prin cuvânt, Mântuitorul îi eternizează funcția, spunând că „din cuvintele tale te vei îndrepta (mântui) și din cuvintele tale te vei osândi” (Mt 12, 37).

De aici rezultă atenția ce se impune să o avem în comunicarea prin cuvânt, știind că *gândul* naște *cuvântul*, iar *cuvântul* determină *acțiunea* ce devine *deprindere*, pe măsura să statornicească *caracterul* ca mod constant de orientare spre virtute, dar și spre păcat și patimă, adică spre mântuire sau osândă veșnică.

Când ne referim la comunicarea prin cuvânt, avem în considerare deopotrivă *cuvântul vorbit și cuvântul scris*.

S-a spus că „*verba volant, scripta manent*”, spre a se arăta că ceea ce s-a scris rămâne în judecata lui Dumnezeu și a istoriei, cu toate consecințele pe care le-a determinat, după cum glăsuiește poetul Oastei Domnului:

„O, om!... ce mari răspunderi ai...
Tu vei pleca din lume!
Dar ce scrii azi, ce spui în grai,
Ce lași din pilda care-o dai
Pe mulți, pe mulți mereu spre rai
Sau iad o să-i îndrume.
O, nu uita!... fii credincios
Cu grijă și cu teamă
Să lași în urmă luminos
Un grai, un gând, un drum frumos
Căci pentru toate ne-ndoios
Odată vei da seamă!”
(Traian Dorz, *O, om!...*)

Și tocmai fiindcă *cuvântul scris rămâne*, cei cu vocație, cu talent și cu responsabilitate doresc să-și

eternizeze ființa și numele printr-o exprimare pe cât posibil mai reușită. „Luceafărul lui Eminescu pare a fi trecut prin 160 de încercări și refaceri. Frazele lui Hemingway sunt atât de desăvârșite fiindcă sunt scrise și ele cam tot de atâtea ori. Faust a lui Goethe a fost și el scris în 20 de ani. Chinuit și-a scris frazele și Caragiale. Trudit le-a scris și Blaga. Dar tocmai de aceea ele sunt atât de armonioase. Aceasta înseamnă că din zecile și sutele de posibilități de potrivire a cuvintelor ei au găsit pe cea mai simplă, care dă maximum de adevăr și de trăire emotivă, deci optimum de frumusețe”¹.

Harul comunicării prin cuvânt îl vedem cel mai bine realizat în comuniunea eclezială a primilor creștini ca viață în Hristos prin Duhul Sfânt, animată de „*învățătura Apostolilor, de părtășia frățască (koinonia), frângerea pâinii (euharistia) și rugăciuni*” (FA 2, 42). Această dimensiune spirituală, forma o unitate organică și funcțională cu cea materială, în sensul că „inima și sufletul mulțimii celor ce au crezut erau una, și nici unul nu zicea că este ceva al său din averile lui, ci erau toate deobște” (FA 4, 32); „Și în toate zilele stăruind într-un cuget în templu, și frângând prin case pâine, primeau hrană cu bucurie și cu bunătatea inimii, laudând pe Dumnezeu și *având har la tot poporul*” (FA 2, 46-47); „Și cu mare putere mărturiseau apostolii despre învierea Domnului Iisus și *mare har era peste ei toți*” (FA 4, 33).

În această comuniune de har, comunicarea prin cuvânt va avea un caracter specific, propriu celor care promovează înnoirea vieții în Hristos. Toți aceștia, având „*gândul lui Hristos*” (1 Co 2, 16) devin oameni duhovnicești prin dobândirea unei *judecăți duhovnicești* (1 Co 2, 14), pe măsură să facă roditoare viața Duhului, care înseamnă: „dragoste, bucurie, pace, îndelungă răbdare, bunătate, credință, blândețe, cumpătare” (Ga 5, 22). Aceasta înseamnă că prin credință, Hristos și-a făcut locaș în sufletul lor (Ef 3, 17), schimbându-le viața păcătoasă de altădată „*prin înnoirea minții*”, care devine „*cunoaștere și făptuire a voii lui Dumnezeu*, cea bună, plăcută și desăvârșită” (Rm 12, 2). Având „*gândul lui Hristos*” (Flp 2, 5), ei comunică între ei pătrunși fiind de *smerenia și iubirea lui Hristos*. Astfel, „nu va căuta fiecare ale sale, ci fiecare pe ale altora. Nimic făcând cu duh de vrajbă sau cu mărire deșartă, ci cu smerenie (gândul smerit) socotind unul pe altul a fi mai de cinste decât el însuși” (Flp 2, 3-4).

Pentru cei ce au *gândul lui Hristos*, *harul cuvântului Său este „viu și lucrător”* (Evr 4, 12) în simțirea și faptele lor. Pentru unii ca aceștia, *cuvântul lui Dumnezeu este asemenea seminței „căzută pe pământ bun, pe care ținându-l cu inimă bună și curată, aduc roadă în răbdare”* (Lc 8, 15). Ca urmare, ei fac mereu vie

¹ Nicolae Mărgineanu, *Condiția umană*, București, 1973, p. 43 și 69.

comunicarea dintre ei prin cuvânt în duhul vieții lui Hristos, aceasta devenind, după îndemnul apostolic, o normă de comuniune duhovnicească: „Cuvântul lui Hristos să locuiască în voi din belșug, învățându-vă și muștrându-vă între voi în toată înțelepciunea, cu psalmi și cu cântări de laudă și duhovnicești, cântând întru har Domnului în inima voastră” (Col 3, 16-17, Ef 5, 19); „Cuvântul vostru să fie totdeauna plăcut, dres cu sare, ca să știți cum trebuie să răspundeți fiecăruia” (Col 4, 6).

Pe de altă parte, Apostolul insistă ca înnoirea duhovnicească, la care fiecare credincios este chemat, trebuie să fie dinamică și dovedită prin harul comunicării prin cuvânt: „Acum însă și voi pe toate să le lepădați: mânia, întărâtarea, răutatea, blasfemia (defăimarea) și nici un cuvânt de rușine să nu iasă din gura voastră. Nu vă mințiți unul pe altul, de vreme ce v-ați dezbrăcat de omul cel vechi dimpreună cu faptele lui, și v-ați îmbrăcat cu cel nou, care se înnoiește spre cunoaștere, după chipul Celui ce l-a zidit” (Col 3, 8-9). Iar pe măsură ce chipul lui Hristos se desăvârșește în viața creștină (Ef 4, 13-14), credinciosul va dobândi discernământul duhovnicesc, având „simțurile învățate să deosebească binele de rău” (Evr 5, 14), încât „orice ar face cu cuvântul sau cu fapta, toate le face în numele Domnului Iisus, mulțumind prin El lui Dumnezeu Tatăl” (Col 3, 17).

Și astfel cuvântul omului devine asemenea Cuvântului lui Dumnezeu purtător și aducător de putere și har, conform îndemnului apostolic: „Nici un cuvânt rău să nu iasă din gura voastră, ci numai ce este spre zidire, după trebuință, să dea har celor ce-l aud” (Ef 4, 29).

De aici vedem că numai în condițiile promovării harului Duhului Sfânt, cuvântul își poate îndeplini funcția sa creatoare și mântuitoare. Pilduitoare sunt în acest sens îndemnurile pline de har ale Sfântului Ignatie Teoforul (†107), aflat în drum spre martiriu, adresate Sfântului Policarp, episcopul Smirnei:

„...Te rog, în numele harului cu care ești investit, să-ți urmezi calea și să-i îndemni pe toți să se mântuiască... Poartă grijă de unire, decât care nimic nu-i mai bună. Poartă-i pe toți, precum și Domnul te poartă pe tine. Rabdă-i pe toți în dragoste, precum și faci. Îndeletnicește-te cu rugăciuni neîncetate. Cere pricepere mai multă decât ai... Vorbește cu fiecare după asemănarea lui Dumnezeu. Poartă neputințele tuturor ca un atlet desăvârșit. Unde-i mai mare osteneala, acolo-i mai mult câștig”².

Pe de altă parte, cei înduhovniciți, fiind pătrunși de pacea lui Hristos, fac vie și activă lucrarea harului, nu numai prin cuvântul vorbit ci și prin „tăcerile care vorbesc”. Astfel, având ca temei lumina interioară

a Duhului Sfânt, Sfântul Serafim de Sarov spunea: „Dobândește pacea launtrică și mulțime de oameni vor găsi mântuirea în jurul tău”... „Aruncă-te pe tine însuși spre Dumnezeu, și atunci vei putea să-i aduci pe toți la El. Omul trebuie să învețe să fie singur, trebuie să asculte în liniștea inimii lui cuvântul negrăit al Duhului Sfânt, și să descopere astfel adevărul despre Dumnezeu și despre sine însuși. Astfel, cuvântul lui către ceilalți va fi un cuvânt puternic, fiindcă va fi un cuvânt izvorât din tăcere”³.

În *Pateric* se relatează despre Sfântul Antonie cel Mare că „trei părinți aveau obiceiul în tot anul de mergeau la fericitul Antonie. Și cei doi îl întrebau pentru gândurile sale și pentru mântuirea sufletului, iar al treilea întotdeauna tăcea, neîntrebându-l nimic. Iar după multă vreme, i-a zis lui avva Antonie: Iată, atâta vreme ai de când vii aici și nimic nu mă întreb! Și răspunzând fratele, i-a zis: Destul îmi este să te văd numai părinte!...”.

La fel, despre avva Pamvo din pustia Sketis se spune că cerându-i episcopul Teofil al Alexandriei cuvânt de zidire duhovnicească, răspunde: „Dacă nu se folosește de tăcerea mea, nici de cuvântul meu nu poate să se folosească”.

În concluzie vom spune că harul comunicării prin cuvânt, luminând mintea, voința și simțirea prin înnoirea vieții, este adevărata virtute, fiindcă ne orientează după cuvintele Sfintei Scripturi și după modelul de comunicare a credincioșilor înduhovniciți, spre a chibzui, a delibera și a decide cu stăpânire de sine, dobândind discernământul în comunicarea și comuniunea interpersonală, în așa fel încât „nici un cuvânt rău să nu iasă din gura voastră, ci numai ce este bun spre zidire după trebuință, ca să dea har celor ce-l ascultă” (Ef 4, 29).

² Ignatie către Policarp, cap. 1, 2-3, PSB 1, p.187.

³ Irénée Hausherr, *Paternitatea și îndrumarea duhovnicească în Răsăritul creștin*, Ed. Deisis, Sibiu, 1999, p.9.

SFÂNTUL PAISIE DE LA NEAMȚ - DESPRE IMPORTANȚA STUDIULUI SFÎNTELOR SCRIPTURI ȘI A SCRIERILOR SFÎNȚILOR PĂRINȚI ÎN VEDEREA DOBÂNDIRII CĂRĂȚIEI DUHOVNICEȘTI

Preot Marius Ovidiu Mocan

„Poate niciodată Biserica noastră n-a fost adiată mai fecund de văpaia creatoare a Duhului Sfânt ca în această vreme. De la ierarhi și până la călugării umili e unul și același elan de transfigurare dumnezeiască.

Eu sunt absolut sigur că dacă Mântuitorul nu ne-a pedepsit pentru prăbușirile morale și pentru nevredniciile ce au urmat și dacă el totuși a acoperit de slavă neamul nostru, ridicându-i toate umilințele istorice, această bogată îndurare i-a fost cucerită de veacul transfigurat al paisianismului. E veacul de aur al Ortodoxiei românești”. (Nichifor Crainic, *Cursurile de mistică*, Editura Deisis, Sibiu, 2010, p.312)

Sfântul Paisie, pe lângă viziunea și etosul său ascetic care l-au făcut să strălucească în rândul sfinților, avea și o sete de nestăvilit pentru însușirea învățaturii părinților duhovnicești. La început studia traduceri slave ale părinților, dar după ce a învățat bine limba greacă, le-a studiat în original. S-a interesat neobosit să cunoască textele

neptico-ascetice, pentru a le trăi cel dintâi el însuși și apoi ucenicii săi.

Odată cu Sfântul Paisie se constată faptul că, pentru prima dată în sânul monahismului răsăritean, este întâlnită o școală ascetico-filologică, în care se cunoșteau foarte bine textele patristice și se abordau din perspectivă critico-filologică. Manuscrisele supuse acriviei cărturărești a marelui duhovnic, au fost culese din Sfântul Munte, socotite de acesta ca daruri de sus, aduse cu el și ucenici de-ai săi, în țara noastră. Aici Sfântul Paisie s-a îngrijit de traducere în limbile slavonă și română, dar și de finanțarea procesului de răspândire a acestora în rândul monahilor.¹

Totodată, trebuie accentuat că Sfântul Paisie a surprins foarte bine faptul că monahismul și asceza, fără o călăuză duhovnicească neînșelătoare, nu pot exista ca etos și gândire autentic ortodoxe.² Tocmai de aceea este cunoscut aportul cuviosului în vederea răspândirii așa numitului stărețism în rândul așezămintelor monahale întemeiate și revigorate de el.

Aprinderea râvnei spre curăție

Pentru ca Sfântul Paisie să ajungă călăuza duhovnicească neînșelătoare de care Ortodoxia românească a avut nevoie, acesta și-a întemeiat bazele viețuirii sale pe redescoperirea Scripturii și a scrierilor patristice care au mers mână în mână cu redescoperirea rugăciunii isihaste.

¹ Cf. Ieromonah Theologos Simonopetrul, *Sfântul Paisie și ucenicii lui în Sfântul Munte și în mănăstirea Simonopetra*, traducere din greacă veche și din neogreacă de ieromonahul Nathanael Neacșu, Editura Doxologia, Iași, 2014; pp. 18, 19

² Cf. Arhimandrit Hrisant Tsachakis, *Sfântul Paisie Velickovski – înnoitor al vieții monahale și organizator al slujirii liturgice*, Editura Doxologia, Iași 2021, p. 124

Mai înainte de a scrie în inimile sutelor de ucenici numele cel prea dulce al Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Sfântul Paisie a avut grijă să scrie pe inimile acelora cuvintele Scripturii și ale învățaturii patristice, încălzind astfel dragostea după numele lui Hristos, deschizând dorirea după dobândirea Duhului Sfânt. Prin înrâurirea textelor patristice în inimile ucenicilor se produce o exteriorizare a unei așa numite peceti a inimii în vederea adâncirii într-o rugăciunea de un singur gând.

La Dragomirna, ocupația sa principală consta tocmai în slujirea cuvântului – expresie pe care o folosesc ucenicii săi ulterior – adică în pregătirea „conferințelor” de seară pentru obște, în timpul cărora citea și explica textele traduse cu ucenicii săi, după cum reiese din *Scrisoarea Starețului Paisie către Arhimandritul Teodosie din Rusia*: „Așezându-ne în Sfânta Mănăstire Dragomirna – scrie Starețul Paisie, - am început cu toată stăruința să cuget și să mă frământ, în ce chip aş putea eu să fac sau corectarea cărților patristice slavone, sau să încep din nou traducerea lor de pe cele elino-grecești. Și am început în felul următor.

Mi-am luat ca îndrumare traduceri ale cărților patristice în limba moldovenească, pe care le-au tradus de pe cărțile elino-grecești, copiate pentru mine în Sfântul Munte, în a lor firească limbă moldovlahă, preaiubiții noștri frați, Ieromonahii Macarie și Ilarion, dascăli iscușiți în traducerea cărților și bărbați învățați. O parte din ele au fost traduse de fratele Macarie încă în Sfântul Munte de la Athos, iar altă parte la Dragomirna. Asemenea și cinstitul dascăl, părintele Ilarion, a tradus o parte dintre acestea în soborul nostru de la Dragomirna. Cu aceste traduceri ale lor, socotindu-le a fi fără nici o îndoială într-un tot adevărate, am început a corecta vechile traduceri ale cărților slave din elino-greacă ce se aflau la mine, iar unele chiar le-am tradus din nou cu sârguință urmărind și cărțile elino-grecești ce mi-au fost mie copiate în Sfântul Munte”³

Din *Așezământul* său în 18 puncte, observăm că atinge și accentuează importanța studierii Scripturii și a scrierilor patristice, pentru ca nu cumva, după cum își zicea mereu, să îndrăznească să dea fraților învățături proprii, dorind să fie pentru toți exemplu de smerenie și de iubire.

Ajungând la marile mănăstiri ale țării noastre, Dragomirna, Secu și mai apoi Neamț, unde și trece în veșnicie, observăm un lucru extrem de important în întreaga desfășurare a activității Sfântului Paisie, în vederea consolidării vieții lăuntrice a obștii sale. În *Viața Cuviosului Stareț*, scrisă de Mitrofan

³ Valentina Pelin, *Paisianismul în contextul cultural și spiritual sud-est și est european (secolele XVII-XIX)*, ediție îngrijită și revizuită de acad. Andrei Eșanu și Valentina Eșanu, Editura Doxologia, Iași, 2017, p. 109

Schimonahul, sesizăm că în măsura în care starețul, împreună cu obștea sa se mutau de la o mănăstire la alta, deși părea o dezvoltare și înflorire la exterior (numărul de chilii sporea, frații se înmulțeau, ajungând la ordinul miilor, etc), pentru ucenicii săi, aceste mutări consecutive erau cu adevărat vătămătoare din punct de vedere duhovnicesc.

Totuși, în sens profund, după cum vom vedea în cele ce urmează, prin această îngreunare a vieții obștești, Dumnezeu rânduise ceva mai bun, care avea să dăinuiască până în zilele noastre. E vorba despre întreaga lucrare cărturărească a Sfântului Paisie, care nu ar fi rodit, decât numai în chipul acesta.

Iată ce mărturisea ucenicul său, legat de marile greutăți ale mutării din mănăstire în mănăstire: „când stăteam la Dragomirna, ne aflam sus ca pe niște trepte. Dar când ne-am mutat de acolo, s-a oprit și înaintarea noastră, iar fericitul se ostenea neîncetat în învățătura sa, mai cu seamă în sobor, fiindcă, deși unii frați mergeau adesea în chilii sau cu diferite probleme, primind cuvinte de folos de la el, alții reușeau să îl viziteze și să vorbească cu el abia o singură dată pe an. Din această pricină, iarna învăța în fiecare seară în sobor, pentru ca toți să îl poată asculta și să primească îndreptare. După patru ani, când ne-am odihnit oarecum după zarva noastră, inimile noastre au început să își înfigă rădăcinile spre umezeală și să dea la iveală mlădițe. Dar iată a venit un ger neașteptat și ramurile noastre au căzut în mutarea noastră la mănăstirea Neamțului și viețuirea noastră a căzut și mai jos decât fusese înainte. Izvorul curgător de miere al învățaturii dumnezeiești ce ieșea din gura sfântului nostru părinte a secat: numai puțini care se întâmpla să fim în chilii sau, puteam auzi din întâmplare ceva de la el, dar ceilalți n-au mai auzit un singur cuvânt din gura lui, iar ei puteau dobândi folos duhovnicesc numai din citirea cărților, dacă puteau și doreau să citească, drept pentru care, fericitul părintele nostru lucra și mai tare la noi tălmăciri de cărți și la corectarea celor vechi pentru a le lăsa spre folosul și învățătura noastră și a celor ce voiau să se nevoiască supunându-se învățăturilor de Dumnezeu purtătorilor Părinților noștri”⁴

Observăm faptul că prin tăcerea sa, Sfântul Paisie i-a călăuzit în chip tainic pe ucenicii săi spre a citi cu râvnă tot ceea ce acesta se străduia să traducă. Astfel obștea se hrănea din acea muncă asiduă a starețului lor, ca și cum s-ar fi hrănit din înseși graiurile gurii lui.

Întețirea râvnei spre curăție și întreținerea ei

Citirea cărților patristice, memorarea și redarea textelor scripturistice au menirea, nu doar de a lumina

⁴ Cuviosul Paisie de la Neamț Velickovski, *Autobiografia și Viețile unui Stareț urmate de Așezăminte și alte texte*, ediția a III-a adăugită, editura Deisis, Sibiu, 2015, pp 299-300, 301

mintea omului, ci mai cu seamă, de a ajuta la a se păzi frații în lucrarea a trei virtuți de căpătâi. Acestea sunt: râvna firească, necesară supunerii voinței noastre într-o ascultare, apoi bărbăția, ca cea care ține pacea într-o cele dinlăuntru ale noastre, dar și între oameni, și, în cele din urmă, sânguința, care ajută la imprimarea în ființa nevoitorului a sfintelor cuvinte, și cel mai important, ajută la curățirea lăuntrică duhovnicească. Aceste virtuți întrețin râvna spre împlinirea poruncilor evanghelice, care dacă nu sunt împlinite, nu mai putem vorbi de mântuire.

În acest sens Sfântul Paisie îi îndemna pe ucenici: „Fraților, de veți avea osârdie în citirea cărților Părinților și veți lua aminte la învățătura din ele, atunci va fi între voi, ascultare, pace, un singur gând și iubire întreolaltă, și soborul nostru va dăinui cât va voi Domnul.”⁵

Citirea Sfintelor Scripturi și cântarea Psalmilor erau nevoițe frecvente pe care Sfântul Paisie le îmbrățișa, mai cu seamă, din pricina faptului că, la început, în vremea în care viețuia în Sfântul Munte, nu avea încă un povățuitor duhovnicesc. De aceea împrumuta cărți duhovnicești de la mănăstirea sârbească Hilandar pentru a le citi, „dar se mâhnea și plângea că era lipsit de harul dumnezeiesc al ascultării, negăsind nici un părinte căruia să i se predea în ascultare.”⁶

Având cuvântul lui Dumnezeu ca temelie într-o ascultare „fericitul ședea singur nevoindu-se și înaintând din tărie duhovnicească în tărie duhovnicească, făcând sușuri în inima sa. Arzând de râvnă dumnezeiască pentru nevoițe și mai mari, s-a îndulcit astfel într-o liniștire vreme de doi ani și jumătate.”⁷ După acest răstimp, Sfântul Paisie este tuns în monahism de către marele Stareț Vasile de la Poiana Mărului.

Învățătura Sfântului Paisie cu privire la necesitatea temeluirii vieții ascetice pe cuvintele Sfintelor Scripturi este conturată după moștenirea lăsată de marii nevoitori într-o viețuirea de obște monahală.

Astfel, în testamentul lui Horsiesius, urmașul în stareție al marelui Pahomie, stă scris: „Să ne îngrijim, să citim și să învățăm Scripturile, și ne vom purta întotdeauna în meditația lor, cunoscând ceea ce este scris: din rodul gurii sale se va sătura omul și i se va da plata ostenețelor sale. Acestea sunt cuvintele care ne conduc către viața cea veșnică, pe care Părintele nostru ni le-a dat nouă și asupra cărora a poruncit să medităm neîncetat, astfel încât ceea ce este scris să se poată împlini în noi: „Aceste cuvinte, cu care vă poruncesc Eu astăzi, vor fi în inima și în mintea voastră; veți învăța acestea pe fii voștri și veți vorbi

despre ele, șezând în casa voastră și mergând pe drum și culcându-vă și sculându-vă. Le veți scrie ca semn pe mâna voastră și ele vor sta neclintite înaintea ochilor voștri. Le veți scrie pe ușorii caselor voastre și pe porțile voastre, ca să învățați să vă temeți de Domnul în toate zilele vieții voastre” (Deuteronom 4,10). De asemenea Solomon, făcând cunoscut același lucru, spune: „Scrieți-le pe inima voastră” (Pilde 3,3).

Fericitul Ieronim, care a tradus aceste texte de la Deuteronom, susținea de asemenea, în mod deschis, această „scriere pe inimă”, într-o curăție. Într-un comentariu la Matei 13,52, fericitul Ieronim îi numea pe apostoli „scribi și notari ai Mântuitorului” care i-au consemnat învățăturile pe „tablele de carne ale inimii lor”.⁸

Avva Ammun niciodată nu specifica greșelile individuale ale monahilor, ci lăsa ca versetele din Scriptură să acționeze ca o conștiință exterioară în vederea trezirii fraților la râvna spre curăție duhovnicească.

Pentru monahii care se confruntă cu felurite ispite, regulile monahale ulterioare Sfântului Pahomie prevedeau ca starețul să recomande anumite pasaje biblice sau din învățăturile dumnezeieștilor Părinți pentru povățuire: „Luând cu sine numai pe fratele care se luptă cu un gând viclean, starețul să aducă cărți și să citească un leac dumnezeiesc potrivit pentru rana lui (...) Dacă, de exemplu, satana îl ispitește cu desfrânarea, să fie citite pasajele din diferite cărți în care Dumnezeu iubește fecioria. Dacă vrăjmașul sugerează adesea minciuna, să fie citite pasaje din diferite cărți în care Dumnezeu poruncește adevărul.”⁹

Totodată, nu de puține ori, cuvintelor Sfintelor Scripturi, ca și Psalmilor, de altfel, le sunt atribuite puteri dumnezeiești. Spre pildă, părintele Crăciun Opre, mărturisitor în temnițele comuniste, spunea că citirea sau recitarea cuvintelor Sfintei Scripturi în vremuri de grea ispită, risipesc tulburarea, liniștesc sufletul foarte repede și alungă puterea celui rău, și nu de puține ori a experimentat lucrul acesta în temniță.

Întorcându-ne la scrierea pe tablele de carne ale inimii, întâlnim acest lucru, într-o altă formă și la filosofi.

Platon, bunăoară, spune că cine scrie pe un suport material fără să scrie și în suflet e ca și cum ar scrie pe apă. Capacitatea de a scrie pe suflet este hotărâtoare pentru filosof, căci posesia ei îl deosebește pe acesta de un simplu imitator sau de unul care papagalicește teoriile filosofice, fără a le cunoaște pe dinăuntru. Atât de decisivă îi apare lui Platon această capacitate, încât

⁸ Cf. Paul C. Dilley, *Mănăstirile și viața duhovnicească în antichitatea târzie. Cunoaștere și practică*, traducere din limba engleză de Radu Trandafir, Editura Doxologia, Iași, 2021, p.192

⁹ Paul C. Dilley, *Mănăstirile și viața duhovnicească*, p. 197

⁵ Cuviosul Paisie, *Autobiografia...*, p.301
⁶ Cuviosul Paisie, *Autobiografia*, p. 229
⁷ Cu. Paisie, *Autobiografia*, p. 229

nu obosește să repete că acela care se aventurează să scrie despre lucrurile "cele mai înalte", ori dorește să înțeleagă "esența lucrurilor" fără a avea experiența "scrisului în suflet" va eșua lamentabil; acela va crede doar că știe, ori că poate cunoaște ceva, dar nu va ști în realitate nimic.¹⁰

Platon aduce mărturie că nu a scris nimic despre lucrurile înalte. A scris însă multe dialoguri însuflețite, care sunt tot atâtea exerciții spirituale de scris pe suflet. Patapievici zice că există un mod de a citi care poate crea chiar aparența unei conversații neîntrerupte: „este acel fel de a citi, care, prin intensitatea reprezentărilor suscitade de lectură, te lasă cu gura căscată (beatus stupore): e ca și când ai deschide brusc ușa și i-ai vedea aieva, stând de vorbă sub zidurile Atenei, pe malul râului Ilisos, pe Socrate și pe Phaidros – și nu oricum, ci fiind aieva exact așa cum au trăit în capul lui Platon”.¹¹ Acest mod de a citi are menirea de a scrie pe suflet în sensul de o oarecare înnobilare sufletească în cheie filosofică.

Sârguința întru curăție

În perioada pahomiană de organizare a rânduielilor mănăstirești, se prevedea, ca învățătură de căpătâi următorul lucru: „recitați întotdeauna cuvintele lui Dumnezeu”. Versetele erau recitate din memorie adeseori și, de obicei, rostite cu voce joasă. Sfântul Pahomie îi îndemna pe acei dintre ucenicii care erau rânduiți cu ascultarea la brutărie să recite Sfânta Scriptură împreună, oprindu-i de la a vorbi între ei în chip firesc.

În rânduielile monahale ale Fericitului Augustin, se recomandă ca slujitorii lui Dumnezeu, în mod special, cei care fac felurite rucodelii, sau lucrează mai mult cu mâinile, să memoreze Scriptura, pentru a o recita în timp ce lucrează, ca un mijloc de a evita gândurile desfrânate.

Observăm aici un exercițiu în toată regula determinat de, și în Cuvântul lui Dumnezeu: ceea ce repetă gura, inima trebuie să simtă, mintea să înțeleagă și întreaga ființă să pună în practică.¹²

Scrierea pe inimă mai putea fi facilitată chiar și de exercițiul simplu al transcrierii unor texte scurte, ușor de memorat din Sfintele Scripturi. Există dovezi privind copierea pasajelor biblice scurte pentru edificare și zidire sufletească. De exemplu, monahii puteau să își acopere pereții cu versete biblice, atât zonele comune, cât și chiliile personale. În mănăstirea de la Bawit, chiliile sunt pline de înscrisuri, de la

¹⁰ Cf. Horia Roman Patapievici, *Partea nevăzută decide totul*, Editura Humanitas, București, 2015, p. 15

¹¹ Horia Roman Patapievici, *Partea nevăzută decide totul*, p. 48-49

¹² Cf. Paul c. Dilley, *Op. cit.*, p. 194

scrijelituri spontane până la inscripții planificate și chiar inscripții pictate cu măiestrie. Se credea că această interiorizare a Scripturii prin scriere duce la imitarea personajelor biblice în lucrarea lor virtuoasă.¹³ Nu sunt lipsite de importanță, mărturiile atâtor Părinți ai Bisericii, tâlcuitori ai Psalmilor, care subliniază rolul, mai ales curățitor, sau acea putere de modelare a inimii, pe care îl are recitarea și memorarea Psalmilor lui David. Psalmii, prin recitare, devin pecete a inimii.

Citirea Sfintelor Scripturi și rostirea psalmilor creează mediul propice pentru sârguința în lucrarea curăției. În *Autobiografie*, Starețul Paisie mărturisește următoarele: „Când eram de șapte ani, am început să învăț să citesc. Timp de doi ani de zile am citit numai abecedarul, ceaslovul și psaltirea, după care am început să citesc cărți cu ușurință. Mai întâi am citit cu mare osârdie și luare aminte Sfânta Scriptură, Vechiul Testament și Noul Testament, iar apoi Mărgăritarul Sfântului Ioan Gură de Aur și cărțile Sfântului Efrem și Dorotei, și atunci am citit un cuvânt din Sfântul Dorotei în care el vorbea despre clevetire și osândire, și-am înțeles ce mare păcat este. Atunci, încă în tinerețea mea, am făcut această făgăduință înaintea

¹³ Apud Thelma K. Thomas, *The Honorific Mantle as Furnishing for the Household Memory Theater in Late Antiquity: A Case Study from the Monastery of Apa Apollo at Bawit*, apărut în *Dumbarton Oaks Papers*, vol. 73 (2019), pp. 355-388, publicat de Dumbarton Oaks, Trustees for Harvard University, pp. 359 – 360, accesat pe https://www.jstor.org/stable/26955183?read-now=1&seq=5#page_scan_tab_contents, accesat în data de 1 Noiembrie 2022.

lui Dumnezeu: *Doamne, dacă voi învinui vreodată pe fratele meu, chiar dacă îl văd păcătuiind cu ochii mei, să se deschidă pământul și să mă înghită!* Am pus deci stavilă gurii mele, ca să nu spun niciodată nici un cuvânt nimănui despre ce am văzut sau auzit...”¹⁴ Aici observăm limpede că citirea cărților sfinte îndeamnă suflul spre nevoiță și trezește conștiința.

Sânguința în curăție aduce cu ea un cutremur în inima nevoitorului, de unde se naște cunoașterea goliciunii și deșertăciunii omului, precum este scris la Apocalipsă în capitolul 8 versetele 4-5: „Și fumul tămâii s-a suit, din mâna îngerului, înaintea lui Dumnezeu, împreună cu rugăciunile sfinților. Și îngerul a luat cădelnița și a umplut-o din focul Altarului și a aruncat pe pământ; și s-au pornit tunete!”

Părintele Emilian Simonopetritul, tâlcuiește aceste tunete ca fiind cutremurul care îl scoate pe om din surzenia și deșertăciunea existenței pământești, cutremur ce va risipi și întunecimile, și depărtarea de Dumnezeu, aducându-l pe nevoitor foarte aproape de El prin dobândirea dorinței după rugăciune.¹⁵

În *Viața Sfântului Paisie* scrisă de ucenicul Mitrofan la capitolul 24, intitulat *Paisie, traducător din Sfinții Părinți*, găsim relatat felul în care și-a impropriat marele stareț întreaga nevoiță cărturărească, îngemănată cu ardoarea lucrării curăției în vederea unirii cu Dumnezeu: „De aceea el lucra cu mare sânguință la traducerea cărților din greaca veche în limba slavonă, iar frații care vorbeau românește le traduceau din slavonă în limba lor. Toată ziua fericitul îndrepta treburile duhovnicești și cele din afară, iar toată noaptea scria, ostenindu-se peste fire. Dacă n-ar fi fost întărit de harul lui Dumnezeu, ar fi fost cu neputință firii omenești să îndure asemenea osteneală. Mai mult, era bolnav și suferea de multe răni. Fiindcă avea răni pe toată partea sa dreaptă, pe pânțele și pe picior, nu putea să se culce pe acea parte. Felul în care scria e vrednic și el de minunare. Patul pe care se odihnea era înconjurat de jur împrejur de cărți: numai lexicoane, Biblia greacă, Biblia slavonă, gramatici grecești și slavone, cărțile din care traducea, și în mijlocul tuturor un sfeșnic. Șezând acolo aplecat ca un copil mic sau culcat, scria toată noaptea uitând de bătrânețea și truda sa. Și atunci nu mai putea nicidecum răspunde la nici o întrebare, nici nu mai auzea nimic, orice i s-ar fi spus și orice s-ar fi întâmplat în afara chiliei sale. Atunci fratele care îi slujea nu îngăduia nicidecum nimănui să intre la el. Dacă se întâmpla un lucru de neapărată trebuință, atunci acest frate se ducea să întrebe (...) și dacă fericitul era silit

să răspundă, de-abia putea face aceasta cu durere și oftat, nefiind în stare să își ia mintea de la scrisul său.

Părintele nostru adesea ne spunea: *Nu e chin mai mare pentru mine decât atunci când fac traduceri și e nevoie să răspund la o întrebare; atunci când trebuie să îmi iau mintea de la scris, sunt plin de sudoare!*

Odată când eram cu el a venit un frate care era supărat de multele lui gânduri. Fericitul a zâmbit și a zis: *De ce ești așa de lipsit de minte? Fă cum fac eu! Toată ziua mă lupt și mă rog: cu unii dintre voi plâng, cu alții mă bucur și îndreptez toate treburile a două mănăstiri. Dar după ce vă slobozesc pe toți din chilia mea, îmi trimit împreună cu voi și toate gândurile: și atunci când iau o carte, nu mai aud nimic și mă liniștesc ca și cum aș fi în pustia Iordanului!*”¹⁶

Vedem din cele expuse că rodnicia și creșterea în viața duhovnicească și propășirea în viața propriu-zisă de rugăciune a atârnat de atitudinea sfântului față de porunca curăției.

Curăția e, de fapt, eliberarea omului, în început, de păcatul venal: a nu îngădui o legare de acest păcat, a nu trăi în tovărășia lui obișnuită, într-un fel de familiaritate cu el. Această împăcare cu vulgaritatea, această îngăduință față de sine însuși, face cu neputință apropierea omului de lumea duhovnicească, face cu neputință apropierea, creșterea și suirea sau avântarea suflului spre cele spirituale.

În viața Sfântului Paisie păzirea curăției prin nevoiță cărturărească i-a dat putința de a crește acel simț lăuntric al sacrului, acea antenă gingașă a dragostei duhovnicești pentru ucenicii săi și pentru întreaga zidire. Această simțire lăuntrică, când a ajuns destul de puternică în el, s-a vădit prin groaza de tot ce nu place lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte a ajuns la acel simț filocalic al vieții, căci numai inimile curate ajung la Dumnezeu. Iar progresul în viața lăuntrică, de rugăciune, e de-a dreptul legat de urcușul în virtute.

Cu fiecare carte citită, cu fiecare pagină tradusă, cu fiecare cuvânt rostit, sfântul își păzea mintea întru curăție, lucrând adevăratul chip al ascezei. Iar urcușul în virtute este, de fapt, toată problema ascezei, care trebuie să realizeze trezvia duhovnicească. Domnul zice: *Vegheați și vă rugați!* Iar Sfântul Paisie, adânc însușind acest îndemn scris în inima lui zice: „, și atunci când iau o carte, nu mai aud nimic și mă liniștesc ca și cum aș fi în pustia Iordanului!”¹⁷

¹⁴ *Autobiografia...*, p. 303-304

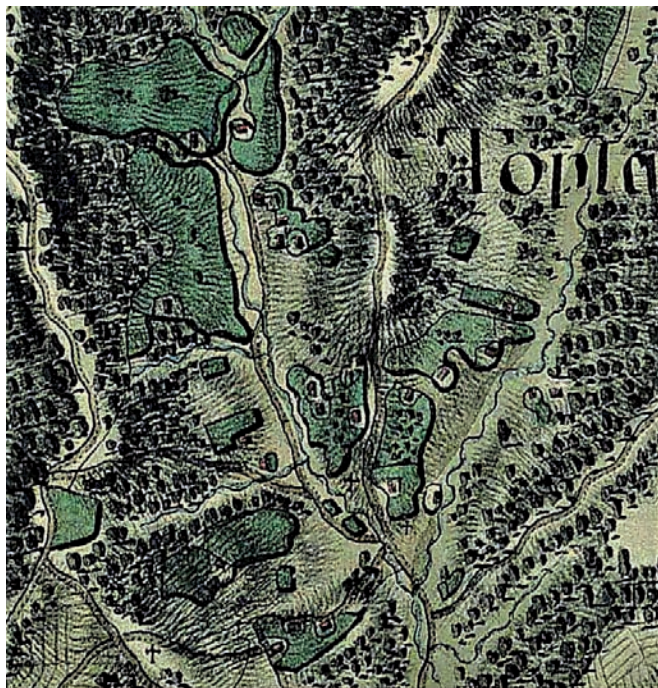
¹⁵ Arhimandritul Emilian Simonopetritul, *Despre Rugăciune – Tâlcuire la Avva Evagrie*, traducere din limba greacă și cuvânt introductiv de Ieromonah Agapie (Corbu), Editura Sfântul Nectarie, Arad, 2018, p. 108

¹⁶ *Autobiografia...*, pp. 302-303

¹⁷ Cf. Ieroschimonașul Daniil Sandu Tudor, *Caiete 2 – Sfințita rugăciune*, ediția a II-a, Editura Christiana, București, 2008, p. 93

TOPLA – COMUNITATE, BISERICĂ, ȘCOALĂ CONFESIONALĂ. REPERE MONOGRAFICE

prof. dr. Dumitru Tomoni

TOPLA ÎN HARTA JOSEFINĂ A BANATULUI, 1769-1772

Se situează în nord-estul județului, la 11 km de Mănăștiur și 20 km de Făget. Este străbătut de pâraul Topla care provine din Dealurile Lipovei și se varsă în Bega. Se învecinează la sud cu Remetea-Luncă, la vest cu Ierșnic, la nord cu Dubești, iar la est cu Pădurani.

Denumirea slavă derivă din adjectival *topla* („Caldă/Călduroasă”), fie, mai puțin probabil din substantivul *Topola* („Răchita”), spre a o deosebi de omonima sa cu nume românesc („Răchita”). De-a lungul anilor localitatea a fost consemnată în diferite forme: 1506 *Thopla*, 1514-1516 *Thopla*, 1554-79 *Topla Gorna*, 1598, 1612, 1620 *Topla*, 1717 *Dobla*, 1723-25 *Dopla*, 1743 *Topla*, 1828, 1851 *Topla*².

Prima atestare documentară a satului Topla datează din 8 decembrie 1506, când regele

Vladislav al II-lea donează Beatricei de Frangepan, văduva lui Ioan Corvin, și fiicei sale Elisabeta domeniul Hunedoarei din care făceau parte și satele districtului Mănăștiur³. În 22 martie 1510, regele Vladislav al II-lea, după moartea Beatricei, donează lui George de Brandenburg, cetatea Hunedoara și domeniul aparținător⁴. La 24 mai 1596 principele Sigismund Bathory donează districtul Mănăștiur cu 31 de sate, printre care era și Topla, lui Ștefan Török (Turcu), ce va beneficia, alături de Valentin Török, de veniturile districtului, iar în anul 1620, când se stinge familia Török, Gabriel Bethlen, principele Transilvaniei donează satele districtului Mănăștiur lui Ștefan Bethlen⁵. După cucerirea Banatului de austrieci, localitatea Topla, cu 10 case, aparține de districtul Făget. La începutul secolului XIX a intrat în proprietatea erariului (statului). Mai târziu a fost cumpărată de diferiți nobili maghiari: mai întâi de baronul Vecsez, apoi de familia contelui Karatsonyi, deținătoarea multor proprietăți în Banat.

În anul 1554 Topla avea 25 de case, în 1569, 21 case, în 1579, 20 case⁶, și în 1776, 42 case⁷. În anul 1869 avea 42 case și 194 locuitori, din care 181 ortodocși⁸, în 1880 avea 42 case și 168 locuitori, din care 143 ortodocși⁹; în 1900 avea 55 case și 238 locuitori, din care 223 ortodocși¹⁰; în 1910 avea 47 case și 239 locuitori, din care 231 ortodocși¹¹; în

³ Iosif Pataki, *Domeniul Hunedoara la începutul secolului al XVI-lea*, București, Editura Academiei, 1973, p. 133

⁴ *Ibidem*, p. 142

⁵ Pesty Frigyes, *Krasso varmegye torttenete*, Budapesta, 1884, vol. 2, Partea a II-a, p. 251

⁶ Egel Pál, *A Temesvári es Moldovai szandzsak torokkori telepulesei (1554-1579)/Așezările de epocă otomană din sangeacurile Timișoara și Moldova (1554-1579)*, Szeged, 1996, p. 181

⁷ Bujor Păcurar, Ioan Cipu, Dumitru Tomoni, *Monografia protopopiatului ortodox român al Făgetului. 300 de ani de existență atestată*, Timișoara, Editura Învierea, 2016, p. 19

⁸ Varga E. Árpád, *Statistică recensăminte după structura confesională, jud. Timiș 1869-2002* p. 46 (<http://www.kia.hu/konyvtar/erdely/erd2002/tmfeloz.pdf>)

⁹ *Recensământul din 1880. Transilvania*, coordonator Traian Rotariu, București, Editura Staff, 1997, p. 344

¹⁰ *Recensământul din 1900. Transilvania*, coordonator Traian Rotariu, București, Editura Staff, 1999, p. 590-591

¹¹ *Recensământul din 1910. Transilvania*, coordonator Traian Rotariu, București, Editura Staff, 1999, p. 572-573

¹ Remus Crețan, Vasile Frățilă, *Dicționar geografico-istoric și toponimic al județului Timiș*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2007, p. 271

² Coriolan Suciu, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, vol. II, București, Editura Academiei, 1968, p. 201; Ioan Hațegan, *Dicționar istoric al așezărilor din Banat: sec. XI-XX. Atestări documentare și cartografice*, Timișoara, Editura Artpress și Banatul, 2013, p. 366.

SIGILIU DIN 1853

1930 avea 256 locuitori, din care 236 ortodocși¹²; în 1992 avea 6 locuitori, din care 6 ortodocși¹³; în 2002 avea 6 locuitori, din care 6 ortodocși¹⁴; în 2011 avea 3 locuitori, din care 3 ortodocși¹⁵.

Din punct de vedere administrativ, în secolul al XVI-lea făcea parte din districtul Mănăștiur, la sfârșitul secolului al XVII-lea făcea parte din districtul Făgetului¹⁶, după instaurarea stăpânirii habsburgice în Banat aparținea districtului Lugoj și cercului administrativ Lunca¹⁷, în 1779 făcea parte din comitatul Caraș, plasa Bulci¹⁸, iar după 1881 din comitatul Caraș-Severin, plasa Mureș. De la 1919 face parte din județul Caraș-Severin, plasa Birchiș¹⁹, iar după 1925 este comună în județul Severin, plasa Birchiș²⁰ până în anul 1942 când devine sat arondat comunei Remetea Luncă. În

¹² Recensământul din 1930. Transilvania, coordonator Traian Rotariu, Presa Universitară Clujeană, 2011, p. 594-595

¹³ Varga E. Árpád, *Statistică recensăminte după structura confesională, jud. Timiș 1869-2002* p. 46 (<http://www.kia.hu/konyvtar/erdely/erd2002/tmfeloz.pdf>)

¹⁴ *Ibidem*

¹⁵ Direcția Regională de Statistică Timiș, adresa nr. 378/22.01.2021

¹⁶ Pavel Binder, *Lista localităților din Banat de la sfârșitul secolului al XVII-lea*, în „Studii de istorie a Banatului”, vol.II, Timișoara, 1970, p. 66

¹⁷ J. J. Ehrler, *Banatul de la origini până acum (1774)*. Prefața, traducere și note de Costin Feneșan, Timișoara, Editura Facla, 1982, p.141

¹⁸ Maria Vertan, *Organizarea administrativ-teritorială a Banatului istoric în perioada 1716-1860*, în „Analele Banatului”, s. n., arheologie – istorie, XXI, Timișoara, 2013, p. 366

¹⁹ C. Martinovici și N. Istrati, *Dicționarul Transilvaniei, Banatului și celorlalte ținuturi alipite*, Cluj, Institutul de arte grafice „Ardealul”, 1921, p. 18

²⁰ Valeriu Ureche, *Organizarea administrativ-teritorială a României 1918-2006*, Timișoara, Editura Eurostampa, 2006, p. 105

1950 este sat arondat comunei Remetea Luncă, din raionul Lugoj, iar din 1952 este sat arondat comunei Mănăștiur, în raionului Făget (1952-1968), iar din 1968 în județului Timiș²¹.

A fost unicul sat din zona Făgetului distrus de regimul comunist, în urma colectivizării și refuzului de a-l electrifica.

BISERICA

Este greu de conceput că o localitate existentă cel târziu de la începutul secolului al XVI-lea, cu număr relativ mare de capi de familie să nu fi avut lăcaș de rugăciune, fie el cât de modest, până în anul 1807. Deci, una este ca acest lăcaș să nu existe și alta, să nu-i cunoaștem existența. Mai mult, în anul 1776 este amintit preotul Pîrvu Bengescu slujind atât la Topla cât și la Ierșnic²². Deci, fie cele două parohii aveau preot comun, fie Topla cu 42 de case era filie a parohiei Ierșnic cu 105 case.

Biserica din lemn cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” din Topla a fost

ridicată în 1746 la Remetea Luncă și apoi donată în 1807 credincioșilor din satul Topla. Biserica a fost adusă pe tăvălugi, trasă de 24 perechi de boi și reasezată și consolidată cu ajutorul credincioșilor și în mod deosebit de către un locuitor din

²¹ Idem, *Administrația județului Timiș la 30 de ani (1968-1998)*, Timișoara, Editura „Augusta”, 1998, p. 148

²² I. D. Suciu, Radu Constantinescu, *Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului*, vol. I, Timișoara, Edit. Mitropolia Banatului, 1980, p. 377

Remetea Luncă numit Remeteanu, maistor în construcții. Cu ocazia mutării, lăcașul a fost repictat de către Petru Nicolici, cel care pictase și bisericile din Curtea și Poieni. Despre această repictare vorbește inscripția de pe grinda tirant din naos: „Această Sfântă Biserică s-a molărit cu cheltuiala comunității satului Topla. Simion Marinescu cniez, Simion Budescu pitrop, Ioan Codru jurat, Vasile Marinescu cumet. Anul 1854”²³.

În vara anului 1992, biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihai și Gavril” a fost transferată și reclădită în centrul Civic al Muzeului Satului Bănățean din Timișoara de o echipă complexă condusă de arheologul Florin Medelet. Între anii 1994-1996, s-au desfășurat lucrările de restaurare și conservare a bisericii, iar în 13 aprilie 1997, Înalt Preasfințitul Nicolae, mitropolitul Banatului, a oficiat slujba de sfințire a lăcașului de cult. Odată cu slujba de târnosire a fost schimbat și hramul bisericii din „Sfinții Arhangheli Mihai și Gavril” în „Nașterea Maicii Domnului”.

Biserica din Topla, care se mai află în funcțiune, este una dintre cele valoroase biserici de lemn din Banat. Întâlnim aici brâul median răsucit în torsada care se prelungește pe întreg perimetrul bisericii, înconjurând inclusiv portalul apusean, motiv ce apare frecvent în Bihor, Sălaj, Maramureș și în alte zone ale țării. Lăcașul este construit din bârne de stejar cioplite în patru fețe și așezate una peste alta pe o fundație și un soclu din piatră de carieră. Are absida altarului decroșată și mai păstrează ușile și ferestrele originale²⁴.

Acoperișul este din șindrilă, iar turnul prismatic de deasupra pronaosului, cu patru ferestre, este placat și el cu șindrilă și încheiat cu un bulb ovoidal de inspirație barocă, acoperit cu tablă zincată. Iconostasul este realizat din lemn masiv cu deschideri sculptate în formă de acoladă. Pe ușile împărătești se păstrează o inscripție în chirilică: „Popa Paul 1746”²⁵.

În 12 septembrie 2021, cu ocazia aniversării a 515 ani de la prima atestare documentară a localității, s-a sfințit o cruce în memoria eroilor satului. La Primul Război Mondial au participat

58 de locuitori și 10 au murit sau fost declarați

²³ Nicolae Săcară, *Bisericile de lemn ale Banatului*, Timișoara, Editura Excelsior, 2001, p. 109

²⁴ Bujor Păcurar, Ioan Cipu, Dumitru Tomoni, *Monografia...*, p. 492

²⁵ *Ibidem*

dispăruți: Dionisie Gruescu, Ioța Gruescu, Adam Vălean, Ioan Tomescu, Iusti Tomescu, Simion Temereștean, Vasile Otescu, Gheorghe Blaj, Ioan Muntean și Luca Șelariu²⁶.

Sucesiunea preoților

În secolele XVIII -XIX Topla și Ierșnic au avut preoți comuni, formând, se pare, o singură

parohie. Scăderea numărului credincioșilor a făcut ca atât Ierșnic, cât și Topla să devină filii, deci să aibă preoții parohiei de care depindeau. Odată cu înființarea Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului, apoi a Mitropoliei Banatului a început reorganizarea parohiilor, Topla devenind filie la parohia Remetea Luncă, având preoți comuni.

²⁶ Serviciul Județean Sibiu al Arhivelor Naționale, *fond ASTRA*, Listele participanților la Primul Război Mondial (1914-1923), județul Caraș-Severin, Pachetul nr. 6, f. 188-189; Muzeul Banatului, *Fond Ilieșiu*, dosar Topla

Pârvu Bengescu (1770-1776), hirotonit la 17 noiembrie 1770.

Ioan Nestorovici (1798-1800).

Petru Adam /Adamovici, administrator parohial (1827-1835).

Nicolae Petrovici, adm. par. (1836, ianuarie-1863, ianuarie). Probabil fiind neputincios în a mai săvârși liturghia, botezul etc. apare numele lui D. Triponescu, dar scrisul este tot al său. Are un scris caligrafic, citeț. Încă din 1845 folosește grafia latină, refuzând să completeze registrul în limba maghiară, cum se ceruse²⁷.

David Triponescu, preot administrativ ? (1863, ianuarie-1864, iulie).

Antonie Popric, administrator (1864, septembrie-1865, octombrie) și din nou (1867, octombrie-1868, iulie). Era administrator parohial la Ierșnic,

George Petrovici, adm. par. (1869, martie-1875, noiembrie). Folosește din nou scrierea chirilică. Pare a fi fiul preotului Ioan Petrovici din Bunea.

Damaschin Gherga/Gerga (1876, mai-1879, noiembrie). Era preot în Pădurani.

Pavel Vacarescu/Văcărescu, administrează (1880, martie-1884, aprilie). Era preot în Ohaba Lungă,

Iuliu Galici, preot adm. (1885, februarie-1887, mai). Era preot în Dubești.

Mihai Jurma, administrează (1888, februarie - 1892, iulie; 1897, iulie-1901, iunie). Era preot în Remetea Luncă.

Theodor Oficerescu/Ofițerescu, administrează (1902, martie-1908, februarie. Era preot în Dubești.

Pantelimon Ardeleanu, (1908-1915). Era preot în Dubești.

Coriolan Mursa [Musta?], adm. par. (1915-1924).

Ioan Balint (1925-1928; 1931-1934). Era preot în Pădurani.

Marius Țiucra, administrează (1929-1930). Era preot în Dubești.

Teodor Titel, administrator parohial (1934-1938).

Romul Rațiu, preot adm. 1939. Era preot în Dubești.

Grigore Leheden (1940-1943).

Ioan Georgescu, administrator parohial (1943-1945).

Mina Ganea (1946-1950). Era preot în Dubești.

Marius Țiucra (1951-1967), preot în Remetea Luncă și filia Topla.

Valeriu Căprariu 1967-1973, preot în Remetea Luncă și filia Topla.

Nicolae Onica[Oncu?], 1973-1975 preot în Remetea Luncă și filia Topla.

Vergică Cismaru, 1975-1977 Preot în Pădurani, administrator.

Iulian Dichiu 1978-1981 preot în Remetea Luncă și filia Topla.

Vasile Casian Manzur 1981 decembrie-1990 idem. .Se transferă la Sintești.

Neda Cornel (1990-1994), odata cu strămutarea bisericii la Timisoara in anul 1992, Topla inceteaza a mai fi filie, fiind inlocuită cu filia Padurani.

ȘCOALA CONFESIONALĂ

La 24 mai 1774, împărăteasa Maria Tereza sancționa Regulile directive pentru îmbunătățirea învățământului din școlile elementare sau triviale sârbești și românești reunite, prima lege menită să organizeze și să îmbunătățească învățământul elementar (trivial)²⁸. Printre școlile primare înființate în 1774 se află și școala din Dubești unde învățau și copiii din Topla și Pădurani²⁹.

Dacă și în anul 1776³⁰ copiii de vârstă școlară din Topla învățau tot la școala din Dubești, în 1791 exista școală în Topla unde învățau și copiii din Ierșnic și Ohaba, învățător fiind Todor Lobonț³¹. Din păcate, pentru mai bine de un secol informațiile despre școala din Topla lipsesc, diferitele conscripții școlare neconsemnând această școală.

²⁷ Serviciul Județean Timiș al Arhivelor Naționale, *Colecția registrelor de stare civilă (1717-1951)*, Parohia ortodoxă română Topla registrul nr. 3

²⁸ Victor Țircovnicu, *Istoria învățământului din Banat până la 1800*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978, p. 128-129

²⁹ I.D. Suciu, R. Constantinescu, *Documente I...*, p. 340
³⁰ Petre Radu, Dimitrie Onciulescu, *Contribuții la istoria învățământului din Banat până la 1800*, București, Editura Litera, 1977, p. 315

³¹ Victor Țircovnicu, *Istoria...*, p. 150

A ȘAPTEA COLINDĂ

Bolnav și bătrân, gârbovit de nevoi,
Își târâie umbra pe drum pământean -
La crucea din suflet, mai pune un an,
Tânjind după viața trăită în doi.

O nouă Golgotă tot urcă și urcă
Și umbra lui toată, e umbra lui Christ -
Tot drumul e sumbru... sumbru și trist...
Sub pașii nesiguri, bătrânul se-ncurcă.

Mai cade, mai stă și iarăși pornește...
Și drumul e lung, prin frig și zăpadă.
Cu ochii din suflet mai poate să vadă...
Cu mintea cernită... el încă trăiește.

S-au scurs șapte ani de singurătate,
Dar chipul ei blând, cu sine îl poartă -
Își roagă destinul... se roagă de soartă,
S-o poată găsi în eternitate.

Și urcă... și urcă... prin ger și nămeți -
Îi duce în dar o mână de brad -
Zâmbește smerit... sub candelă ard
Toți anii trăiți într-una din vieți.

O parte din el... e jos... în pământ...
Iar restu-i povară și grea bătrânețe -
În ceasul din urmă, ar vrea să învețe,
Din taina ce omul o are-n mormânt.

Nu simte nici boală, nici vânt și nici ger -
Supus, gârbovit, tăcut, se închină -
Cu mâna pe cruce, cu lacrimi îngână,
A șaptea colindă, prin ani... leri-i ler...

Cu suflet ușor, cu sine-mpăcat,
Își scoate căciula... și-ncet... îi vorbește -
Și timpul îl fură... el tot povestește...
De când a venit... și el a uitat.

Pe albul zăpezii o umbră se stinge -
Mai pâlpâie, încă, în candelă, focul...
E singurul semn de viață în locul
În care și iarna învață a plânge.

Pustiu cimitirul... De când a venit?...
Cum plânge omătul cu lacrimi de gheață...
Atâtea morminte dorm fără de viață...
Pe unul... modest... un om... a murit.

SFÂNTUL

Sfântul, cu adevărat
Este un fel de taină vie;
Are sufletul curat,
Este sfânt, dar el nu știe..

Pur și simplu e smerit,
Este sfânt, dar el nu crede;
Zice că e păcătos..
Este sfânt, dar el nu vede..

Fuge de orice mărire,
De plăceri și de avere..
El oferă-n jur iubire,
Iar în schimb nimic nu cere.

Pentru viața lui divină
Nu e mândru niciodată,
Căci în raza de lumină
El își vede orice pată..

Nu judecă, nu bârfește,
Nu e lacom, sau nervos,
Fiindcă în el se odihnește
Harul lui Iisus Hristos!

Cuviosul se distinge
Prin felul cum viețuiește,
Apoi, după ce se stinge
Și mai tare strălucește.

Despre el, nimic nu zice,
Își acunde a lui comoară,
Se smerește să nu pice,
Tace până o să moară..

Iar apoi, după ce moare
Și ajunge-n cimitir
Răspândește din odoare
O mireasmă ca de mir.

Sorin Dragos Butucel

Teona Scopos

PREOTUL ADRIAN STRATULAT A PLECAT LA DOMNUL

Sâmbătă, 12 noiembrie 2022, preotul iconom stavrofor Adrian Stratulat, preot pensionar, a trecut la cele veșnice.

S-a născut în localitatea Găuzeni-Orhei, Basarabia, din părinții Alexandru (preot) și Ana Stratulat la 20 august 1941. A copilărit în localitatea natală până în anul 1946 când vine în România și

se stabilește în localitatea Slatina-Criș, comuna Dezna din județul Arad. Va face școala elementară din localitate, iar între anii 1955-1960 va urma cursurile Seminarului Teologic „Ioan Popasu” din Caransebeș. Între anii 1960-1964 va urma cursurile Facultății de Teologie din Sibiu. În anul 1964 se căsătorește cu Catrina (n. Pop).

La praznicul Floriilor din anul 1965, va fi hirotonit preot de către vrednicul de pomenire mitropolit Nicolae Corneanu al Banatului, pe seama parohiei Iacea Mare, pe care o păstorește timp de 42 de ani până la pensionare, respectiv între anii 1965-2007. La început, cu un număr mic de credincioși, parohia înființată în anul 1945 își oficia cultul religios în câte una din încăperile imobilului pe care îl avea în proprietate, biserica parohială în această formă fiind construită și amenajată între anii 1981-1984 de către părintele Adrian Stratulat. Odată cu pensionarea se stabilește în Timișoara, în parohia Calea Aradului. A fost un preot cu aleasă dragoste față de credincioșii parohiei sale, slujind Biserica cu mult devotament.

La ceasul despărțirii vremelnice, Părintele Mitropolit Ioan dimpreună cu ostenitorii Centrului eparhial, au transmis familiei îndoliate, sincere condoleanțe, rugându-l pe bunul Dumnezeu să așeze sufletul vrednicului de pomenire, părinte Adrian, în lumina cea neînserată a Împărăției Sale!

Slujba înmormântării părintelui Adrian Stratulat a avut loc marți, 15 noiembrie, în Biserica Parohiei Calea Aradului.

VEȘNICĂ SĂ FIE POMENIREA LUI DIN NEAM ÎN NEAM!

TALENT ȘI DĂRUIRE PENTRU „AFIOM”

Pe data de 13 noiembrie 2022 a avut loc, la Casa del Retro, un eveniment de strângere de fonduri pentru construcția celui mai ambițios proiect social destinat tinerilor timișoreni: AfiOm. Evenimentul s-a concretizat prin licitarea a 15 tablouri realizate de artiști consacrați în țară și în străinătate, bucurându-se, de asemenea, de prezența formației pop opera Ad Libitum Voices.

Misiunea acestui proiect social este de a inspira speranță și a contribui la bunăstarea și dezvoltarea personală a tinerilor, asigurându-le locul și mijloacele

necesare, cu scopul de a consolida comunitatea timișoreană.

Clădirea Multiplexului AfiOM Timișoara va avea 3 niveluri. Pe un nivel va fi un centru pentru adolescenți și tineri prin care țintim educarea morală a tinerilor, păstrarea tradiției românești și implicarea lor în proiecte sociale. Multiplexul va conține și o sală de sport și conferințe cu teren de handbal, baschet, volei, fotbal de sală ș.a..

Un alt nivel va fi dedicat Căminului pentru mămici la vârste fragede, acolo unde dorim să le ajutăm pe acele fete adolescente care rămân însărcinate și nu au suportul familiei pentru a aduce pe lume copilul și a-l crește. Scopul este de a evita avortul și a învăța mamicile să crească copilul oferindu-le sprijin specializat și susținere. În plus, prin implicarea companiilor dornice să ajute, le vom putea oferi un viitor acelor mame prin găsirea unui loc de muncă și reintegrarea în societate.

La parterul clădirii Multiplexului AfiOM Timișoara va fi o Grădinița deschisă tuturor, dar care va include și un număr de locuri sociale. În vecinătatea clădirii se va construi Paraclisul Ortodox „Sfinții Români” aparținând Mitropoliei Banatului.

ACȚIUNI CARITABILE ALE ARTILERIȘTILOR LUGOJENI ÎN PREAJMA ZILEI NAȚIONALE A ROMÂNIEI

Batalionul 183 Artilerie Mixtă „General Ion Dragalina”, în colaborare cu Asociația Militar-Culturală „Sfântul Gheorghe” Lugoj au desfășurat în preajma Zilei Naționale a României o acțiune venită a aduce zâmbetul celor ce trec prin momente mai puțin fericite. În acest sens, a fost vizitat Centrul de Zi pentru Copii „Sfântul Nicolae” din urbea de pe Timiș unde au fost împărțite stegulețe cu tricolorul României, hărți cu țara noastră dar și alte daruri constând în dulciuri și alimente neperisabile tuturor beneficiarilor.

Instituția socială, aflată sub coordonarea Pr. Cristian Cerbu, oferă servicii pentru 25 de copii ce provin din familii cu dificultăți de natură socială și economică și pentru care acest centru reprezintă „o a doua casă”. Aceștia beneficiază zilnic de o masă caldă, de activități educative, religioase, formativ-

integrative, recreative și de socializare. Centrul are misiunea de a preveni și a reduce abandonul sau eșecul școlar și de a crește performanțele școlare ale elevilor aflați în situații de risc de abandon școlar, prin desfășurarea de programe socio-educative și discuții cu părinții pentru a găsi soluții potrivite.

ACȚIUNE FILANTROPICĂ PRILEJUITĂ DE PRĂZNUIREA SFÂNTULUI IERARH NICOLAE, ÎN ȚARA FĂGETULUI

Centrul de Zi pentru Copii „Patriarh Miron Cristea” din Făget a avut zilele acestea coaspeți de seamă. Oameni cu suflet mare din Timișoara și din Lugoj au trecut pragul instituției dăruind tuturor beneficiarilor daruri constând în articole vestimentare, jucării dar și alimente neperisabile, rechizite și dulciuri. „Această acțiune petrecută în centrul nostru a readus din nou bucuria și zâmbetul pe buzele beneficiarilor noștri. Fiecare copil și-a pus o dorință care prin bunăvoința unor oameni de bine a devenit realitate. Ținem să mulțumim tuturor celor implicați pentru gestul frumos făcut astăzi în centrul nostru și-l rugăm pe Dumnezeu să le răsplătească dragostea și osteneala”, a declarat pr. coordonator Liviu Ionuț Lacatîș.

Instituția socială, aflată sub coordonarea Pr. Liviu Lacatîș, oferă servicii pentru 25 de copii ce provin din familii cu dificultăți de natură socială și economică

și pentru care acest centru reprezintă „o a doua casă”. Aceștia beneficiază zilnic de o masă caldă, de activități educative, religioase, formativ-integrative, recreative și de socializare. Centrul are misiunea de a preveni și a reduce abandonul școlar și de a crește performanțele școlare ale elevilor aflați în situații de risc prin desfășurarea de programe socio-educative.

MILITARIII LUGOJENI ÎN MISIUNI CARITABILE

În preajma marelui praznic al Nașterii Domnului militarii Batalionului 183 Artilerie Mixtă „General Ion Dragalina” au demarat o serie de acțiuni social-filantropice menite a aduce o rază de bucurie copiilor din Garnizoana Lugoj aflați în situații dificile.

Astfel, a fost vizitat Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică pentru Copii Lugoj unde au fost distribuite materiale necesare bunei desfășurări a activității instituției de pe Timiș, dar și daruri pentru copiii găzduiți aici. Beneficiarii centrului sunt minori cu dizabilități neuro-psihiice sau asociate, încadrați în grad de handicap cu vârste între 3-18 ani aflați în dificultate.

Misiunea Serviciului de îngrijire de tip rezidențial și de tip familial pentru copilul cu dizabilități din cadrul Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică pentru Copii Lugoj este aceea de a furniza și asigura copiilor pentru care s-a instituit pe o perioadă determinată măsura plasamentului în centru, servicii de găzduire, îngrijire, asistență medicală specializată, recuperare și reabilitare, educație și pregătire/consiliere de specialitate în vederea reintegrării socio-profesionale sau integrării familiale.

CONFERINȚĂ PREOTEASCĂ, LA TIMIȘOARA

Joi, 3 noiembrie a.c., cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, au debutat conferințele preotești de toamnă în Arhiepiscopia Timișoarei, cu tema: Anul comemorativ al Sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigore Palama și Paisie de la Neamț.

Împreună cu preoții au fost și părinții protopopi Cristian Păiș, Protopopiatul Timișoara II și Marius Podereu, Protopopiatul Sânicolau Mare. Tema conferinței a fost prezentată de trei preoți, câte unul din fiecare protopopiat: PC Părinte dr. Ionuț Ardereanu de la Parohia Timișoara Ronaț – Sfântul

Astfel, în biserica Parohiei Timișoara Iosefin, cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, în prezența Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, s-au întrunit preoții protopopiatelor Timișoara I, Timișoara II și Sânicolau Mare, care au audiat referatele pe tema propusă de Sfântul Sinod și au purtat discuții despre învățătura celor trei sfinți isihăști, care prin viața și nevoințele lor, sunt modele de adevărați rugători către Dumnezeu și de împlinitori ai voii Sale.

Conferința a debutat cu slujba Te-Deum-ului, în prezența Preasfințitului Paisie Lugojanul, urmată de cuvântul introductiv al PC Părinte Zaharia Pereș, protopopul Protopopiatului Timișoara I.

Părintele protopop a subliniat că, în prima parte a anului, s-a vorbit despre rugăciune și binefacerile ei în viața creștinilor, iar acum avem posibilitatea concretă de a vedea prin sfinții isihăști roadele rugăciunii și lucrarea harului în viața oamenilor căutători și cinstitori de Dumnezeu.

Simeon Noul Teolog, 1000 de ani de la trecerea în veșnicie; PC Părinte Cristian Răduică de la Parohia Timișoara zona Tipografilor, capela din cadrul Inspectoratului de Poliție Timiș – Sfântul Grigore Palama, viața și opera dogmatică, despre rugăciunea minții și evlavia Sfântului față de Maica Domnului; PC Părinte Marius Mocan de la Parohia Tomnatic – Sfântul Cuvios Paisie de la Neamț, înnoitor al vieții duhovnicești în mănăstiri, păstrător al rânduielii călugărești athonite și practicant al Rugăciunii lui Iisus.

În partea a doua a conferinței, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul a subliniat câteva aspecte importante din viața Sfinților isihăști și a accentuat nevoințele și duhul rugăciunii aprinse la Sfântul Cuvios Paisie de la Neamț, apoi a recomandat preoților să lectureze zilnic din Sfânta Scriptură, Pateric, Psaltire și din alte cărți de spiritualitate creștin-ortodoxă. În felul acesta, credincioșii îi vor simți ca fiind adevărați păstori de suflete și rugători înaintea lui Dumnezeu, și îi vor lua ca pildă de urmat pe calea rugăciunii.

EXAMEN ȘI COLOCVIU PENTRU GRADUL I ÎN PREOȚIE

La Centrul eparhial din Timișoara a avut loc joi, 3 noiembrie 2022 susținerea lucrărilor pentru obținerea gradului I în preoție de către candidații care au promovat colocviul de admitere la gradul I în anul precedent și colocviul de admitere la gradul I în preoție.

De asemenea, pentru anul 2023 s-au înscris 20 de preoți, ale căror lucrări speciale de grad vor fi alese, cu acordul profesorului coordonator și cu aprobarea chiriarhului, doar din lista de teme aprobată de Sinodul mitropolitan, în ședința sa de lucru din data de 21 martie 2021, comunicată centrelor eparhiale și oficiilor protopopești. Acestea, vor fi, apoi, coordonate

Aceste lucrări s-au desfășurat în prezența profesorilor de la Facultățile de Teologie din eparhiile aparținătoare Mitropoliei Banatului și au fost prezidate de către Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului.

Pentru obținerea gradului I, 22 de preoți din cele trei eparhii și-au susținut lucrările de grad, ce au abordat teme dogmatice, istorice și misionare. Gradul I se obține, la cerere, după cel puțin 10 ani de vechime în preoție și după cel puțin 4 ani de la promovarea examenului pentru gradul II.

de către cadrele didactice de la Facultățile de Teologie din cele trei eparhii: Timișoara, Arad și Caransebeș. Nota minimă de admitere a lucrării și de promovare a colocviului este 8.

Colocviul s-a desfășurat în conformitate cu Metodologia pentru obținerea gradelor profesionale în preoție de către personalul clerical, aprobată de Sfântul Sinod prin hotărârea 1199/2008 și Anexa nr. 10.079/2018, prin care se aprobă susținerea lucrărilor pentru obținerea gradului I, de către candidații care au promovat colocviul de admitere la gradul I în anul precedent.

CONFERINȚĂ PREOȚEASCĂ DE TOAMNĂ, ÎN PROTOPÓPIATUL DETA

Joi, 3 noiembrie 2022, a avut loc conferința preoțească, la Mănăstirea Partoș, din cadrul protopopiatului Deta.

Conferința a debutat cu slujba Acatistului Mântuitorului Iisus Hristos, în biserica cu hramurile: „Înălțarea Sfintei Cruci” și „Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș, oficiată de către preoții Georgian Popovici (parohia Stamora Germană), Tiberiu Gherasim (parohia Ferendia) și Adrian Cohuț (parohia Percosova).

Lucrările conferinței au avut loc în Sala Europa, a Așezământului social-cultural al Mănăstirii. În deschidere părintele Ciprian Boșca, protopopul Detei, a rostit un cuvânt de bun venit Înaltpreasfințitului Mitropolit Ioan, preoților și viețuitorilor mănăstirii prezenți, apoi a anunțat tema conferinței: „Anul Comemorativ al Sfinților Isihaști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”.

Au vorbit despre cei trei sfinți comemorați preoții: dr. Rafael Povîrnaru, profesor la Facultatea de Teologie din Timișoara, Valentin Bugariu (parohia Birda), Georgian Popovici (parohia Stamora Germană),

Damian Griguța (parohia Gherman), Gheorghe Florea (parohia Ghilad).

Primul referent, preotul Valentin Bugariu a vorbit despre „Viața, opera și învățătura Sfântului Simeon Noul Teolog”, preotul Georgian Popovici despre „Viața și opera Sfântului Grigorie Palama” și preotul Damian Griguța despre „Viața și opera Sfântului Paisie de la Neamț”.

Prețioase amănunte cu privire la Sfinții comemorați au fost oferite de Înaltpreasfințitul Mitropolit Ioan, Ierom. Rafael Povîrnaru și Arhim. Simeon Stana, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Timișoarei și starețul Mănăstirii Partoș.

CONCURSUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ RELIGIOASĂ „BUCURIA NAȘTERII DOMNULUI ÎN SUFLET DE COPIL”

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Timișoarei organizează și în acest an Concursul Județean de cultură religioasă „Bucuria Nașterii Domnului în suflet de copil” – Ediția a X-a.

Instituțiile partenere în desfășurarea evenimentului sunt: Inspectoratul Școlar Județean Timiș, Consiliul Județean Timiș – în calitate de cofinanțator, Bioclinica Timișoara – în calitate de sponsor, Liceul de Arte Plastice din Timișoara – în calitate de evaluator și Liceul Tehnologic „Petre Mitroi” Biled – în calitate de coordonator.

Concursul se adresează copiilor cu vârsta cuprinsă între 9 și 10 ani ai școlilor Județului Timiș, cât și ai grupurilor de cateheză din diaspora.

Scopul concursului este acela de mărturisire a dreptei credințe prin intermediul creației artistico-plastice, având ca sursă de inspirație izvoade canonice ortodoxe.

Concursul se organizează pe două mari secțiuni: individual și echipaje. Subsecțiuni/ individual: iconografie, pictură, desen, grafică, origami, alte

tehnici, tehnici mixte. Subsecțiuni/ echipaje: colaj, machetare, alte tehnici, tehnici mixte.

După cum precizează scopul concursului, vor fi apreciate în mod special lucrările care vor folosi ca sursă de inspirație izvoadele canonice ortodoxe.

SIMPOZION INTERNAȚIONAL: HOLINESS, PRAYER AND HESYCHAST SPIRITUALITY IN ORTHODOX TRADITION

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, în zilele de 18 și 19 noiembrie, anul curent, s-a desfășurat la Timișoara simpozionul internațional cu tema: Holiness, Prayer and Hesychast Spirituality in Orthodox Tradition. Acest eveniment de mare anvergură teologică s-a bucurat de prezența unor distinși părinți profesori și

cercetători din marile centre universitare din Europa și Statele Unite ale Americii.

Amintim aici, în primul rând, prezența unor faimoși teologi din Europa, cum ar fi părintele profesor John McGuckin de la Universitatea din Oxford, părintele profesor Alexandros Chouliaras de la Universitatea din Atena, domnul profesor Pablo Argarate de la

Universitatea din Graz. De asemenea, evenimentul s-a bucurat de participarea unor reputați cercetători în teologia răsăriteană, precum domnul profesor Torstein Theodor Tollefsen de la Universitatea din Oslo, Vladimir Cvetokvić de la Universitatea din Belgrad, Kyle Schenkewitz de la Universitatea Mount St. Joseph (Cincinnati, Ohio), părintele profesor Andreas Andreopoulos și Sotiris Mitralaxis de la Universitatea

Evenimentul, desfășurat în mod integral în limba engleză, a stârnit un real interes în rândul studenților și a comunității academice din Timișoara. Invitații noștri au apreciat la unison calitatea științifică a prezentărilor, precum și nivelul intelectual extrem de ridicat al dezbaterilor din cadrul acestui simpozion, plasând acest eveniment în categoria întâlnirilor de top din România. De asemenea, participanții au fost

din Winchester (Marea Britanie), Georgiana Huian de la Universitatea din Berna, Dionysios Skliris de la Hellenic Open University, Spyridon P. Panagopoulos, cercetător independent în studii patristice și bizantine (Patras, Grecia), și domnul Cătălin Ștefan Popa din partea Academiei Române, Filiala București.

Din partea Departamentului de Teologie a Facultății de Litere, Istorie și Teologie din cadrul Universității de Vest din Timișoara, au participat domnul profesor Daniel Lemeni, părintele profesor Nichifor Tănase și părintele profesor Rafael Povîrnaru.

extrem de entuziasmați de calitatea organizatorică a acestui eveniment, motiv pentru care și-au exprimat disponibilitatea de a participa în viitor și la alte manifestări de o asemenea anvergură academică.

Prin intermediul părintelui profesor Alexandros Chouliaras, respectiv a domnului profesor Pablo Argarate, simpozionul s-a bucurat de prezența on-line a studenților din cadrul Facultăților de Teologie din Atena și Graz.

Acest simpozion a fost organizat de domnul profesor Daniel Lemeni și părintele profesor Nichifor Tănase.

TEOLOGIA DIN CADRUL UNIVERSITĂȚII DE VEST DIN TIMIȘOARA, PE PODIUMUL LAUREAȚILOR LA GALA PREMIILOR UVT

Vineri, 25 noiembrie 2022, cu începere de la ora 18:00 s-a desfășurat, în sala Teatrului Național „Mihai Eminescu” din Timișoara, ediția a VIII-a a Galei Premiilor Universității de Vest din Timișoara.

Gala Premiilor UVT reprezintă un moment de celebrare a excelenței, prin care întreaga comunitate academică își arată aprecierea față de unii dintre cei mai valoroși membri ai ei, recunoscând și răsplătind eforturile depuse de-a lungul anului universitar. Prin această manifestare de prestigiu, Universitatea

de Vest din Timișoara recunoaște excelența prin acordarea de premii persoanelor și instituțiilor care în anul precedent au contribuit în mod esențial la dezvoltarea comunității academice și la realizarea misiunii Universității de Vest din Timișoara.

Premiile reflectă rezultatele deosebite obținute de membrii comunității academice a UVT pe tărâmul științelor, artelor și sportului, precum și serviciile aduse universității de alte persoane sau instituții. Se acordă: șase premii, în domeniile științelor, artelor și sportului;

două premii pentru contribuția la implementarea politicilor Universității de Vest din Timișoara și două premii pentru contribuția la creșterea prestigiului UVT în plan național și internațional. Aceste premii poartă numele unor personalități care au marcat istoria universității, contribuind la dezvoltarea culturii academice în partea de vest a țării. Astfel, acordarea lor este o dublă recunoaștere a meritelor – ale celor care dau numele premiilor, pe de o parte, și ale celor cărora li se decernează, pe de alta.

Acestea sunt: Premiul „Mircea Zăgănescu” pentru Științele Naturii; Premiul „Mihail Ghermănescu” pentru Matematică și Informatică; Premiul „Gabriela Colțescu” pentru Științele Sociale și Politice; Premiul „Dumitru Mareș” pentru Drept și Științe Economice;

Premiul „Eugen Todoran” pentru Științe Umaniste; Premiul „Nicolae Boboc” pentru Arte și Sport; Premiul „Studentul Anului”; Premiul „Ioan Curea” pentru Activitatea desfășurată în UVT; Premiul „Sever Bocu” pentru Implicare Civică și Socială; Premiul „Alumnus”. Pentru Premiul „Eugen Todoran” – Științe Umaniste, comisia de evaluare a analizat dosarele a trei cadre didactice, din cadrul Facultății de Litere, Istorie și Teologie: Prof. Univ. Dr. Cristina Chevereșan; Conf. Univ. Dr. Adina Chirilă și Pr. Lect. Univ. Dr. Alin Cristian Scridon.

În urma deliberărilor, Premiul „Eugen Todoran” din acest an fost decernat Pr. Lect. Univ. Dr. Alin Cristian Scridon. În cuvântul rostit în fața comunității academice timișorene, Pr. Lect. Univ. Dr. Alin Cristian Scridon a amintit: „Înțeleg că sunt primul preot care calcă pe această scenă, în această calitate. Cum ar putea, oare, ca această imagine să nu mă cinstească? Dar, mai cu seamă, cred că ea cinstește Biserica pe care eu o reprezint. Prin acest premiu, Universitatea de Vest din Timișoara recunoaște activitatea științifică de până acum, dar îmi oferă și o încurajare pentru o cercetare viitoare mai bogată. Cercetarea științifică, pe acest culoar Teologic, este prezentă în Universitatea de Vest din Timișoara.”

STUDENȚII TEOLOGI TIMIȘORENI, LA SFÂNTUL MUNTE ATHOS

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, în perioada 4 – 7 decembrie 2023, studenții teologi (anul III) din cadrul Universității de Vest din Timișoara, însoțiți de tutorele lor, Pr. Lect. Univ. Dr. Alin Cristian Scridon, s-au îmbogățit duhovnicește la mănăstirea athonită Vatoped.

Până la destinație, studenții teologi au poposit la diferite obiective importante pentru istoria și viața duhovnicească din Peninsula Balcanică, unde au prezentat referate de specialitate și au purtat discuții de documentare. Aceste popasuri au fost: Mănăstirea Lesje (Paracin, Serbia), Biserica Sf. Mare Mucenic Dimitrie (Salonic, Grecia), Biserica Sf. Grigorie Palama (Salonic, Grecia), Chilia athonită Panaguda (Athos, Grecia) ș.a.m.d. La mănăstirea Vatoped, veritabile cursuri duhovnicești au fost susținute de părinții vatopedini Chiril și Ignatie (Chilia Ipatie). O parte dintre studenți s-au spovedit la părintele Chiril, iar alții au primit binecuvântare de la duhovnic pentru ca să se împărtășească la mănăstire, împlinind, astfel, scopul prezenței studenților pe Sfântul Munte. Nici dimesniunea istorică nu a fost omisă.

Părintele Pahomie a prezentat studenților exponatele arheologice din muzeul Vatoped, a discutat despre istoricul Sfântului Munte Athos/mănăstirea Vatoped, începând chiar cu secolele premergătoare Nașterii Mântuitorului și după aceea. Explicit despre odoarele de mare preț ale mănăstirii Vatoped au vorbit monahii care au fost de rând la katholikon.

Pelerinajul a avut o dimensiune aparte. Aceasta, datorită deschiderii și implicării călugărilor coordonați de Arhim. Efrem în edificarea duhovnicească a viitorilor preoți români, pentru care adresăm sincere mulțumiri.

ACTUALITATEA EPARHIALĂ

IPS IOANA A PRIMIT DISTINCȚIA DE EXCELENȚĂ „INVESTEȘTE ÎN RESURSA UMANĂ”, LA ARAD

Vineri, 4 noiembrie 2022, în sala de conferință din cadrul Consiliului Județean Arad, s-a desfășurat Conferința cu participare internațională „Siguranța publică și nevoia de capital social ridicat”, ediția a IV-a, organizată de către Asociația „Centrul de Cercetare în Drept SARA”.

În cadrul lucrărilor, în plen, a fost acordată Distincția de Excelență „Investește în resursa umană”, Înaltpreasfințitului Părinte IOAN, Mitropolitul Banatului, în semn de apreciere pentru contribuția adusă la dezvoltarea capitalului social uman.

Distincția de Excelență a fost înmănată Înaltpreasfinției Sale de către domnul Iustin Cionca, președintele Consiliului Județean Arad, în prezența ierarhilor arădeni, a Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a Preasfințitului Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului și a altor personalități, oameni de cultură și participanți.

„Am oferit această distincție, în numele Consiliului Județean Arad și al Asociației „Centrul de Cercetare în Drept SARA”, în semn de apreciere pentru întreaga biografie a Înaltpreasfinției Sale, dublată de proiectele sociale desfășurate de Mitropolia Banatului, care transformă viețile semenilor noștri în fiecare zi.

Aradul sărbătorește anul acesta 200 de ani de învățământ teologic și profit de această ocazie să felicite Arhiepiscopia Aradului și Universitatea „Aurel Vlaicu”, reprezentate la acest eveniment la cel mai înalt nivel, pentru succesul acestei sărbători spirituale românești. Mulțumesc deopotrivă Mitropoliei Banatului și Înaltpreasfinției Sale, Părintele Ioan, pentru că au sprijinit întru totul strădania comunității noastre de a pune în valoare nu doar contribuția arădeană, ci și cea regională, la dezvoltarea și promovarea valorilor creștin ortodoxe în trecutul și prezentul acestor locuri”, a spus președintele Consiliului Județean Arad, domnul Iustin Cionca.

Mitropolitul Banatului, în cuvântul Înaltpreasfinției Sale, a mulțumit pentru această distincție, președintelui Consiliului Județean Arad, domnului Iustin Cionca, președintelui Centrului de Cercetare în Drept SARA, general de brigadă (r), dr. Iancu Nicolae, precum și tuturor organizatorilor și celor prezenți la acest eveniment.

Conferința se desfășoară printr-un proiect de cercetare științifică, finanțat de Consiliul Județean Arad prin Centrul de Cercetare în Drept SARA și Centrul Cultural Județean Arad.

INSTALARE DE PREOT LA PAROHIA COVACI

Duminică, 6 noiembrie 2022, din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, a avut loc instalarea noului preot paroh Vasiliță Mutașcu, în biserica parohiei Covaci, protopopiatul Timișoara II.

Soborul de slujitori a fost alcătuit din protopopul Cristian Păiș, părintele Vasiliță Mutașcu, noul preot paroh și părintele Vergică Simion, preotul pensionar. După cuvântul de învățătură rostit de noul preot paroh și după otpustul Sfintei Liturghii a urmat scur-

ta ceremonie de instalare a noului preot paroh.

Părintele protopop Cristian Păiș l-a prezentat credincioșilor pe părintele Vasiliță Mutașcu, care a slujit timp de șapte ani în parohia Fizeș, din Episcopia Caransebeșului, unde a desfășurat o frumoasă activitate pastoral-misionară și administrativ-gospodărească, concretizată în renovarea bisericii și a casei parohiale, fapt pentru care s-a bucurat de aprecierea și afecțiunea credincioșilor. Părintele protopop i-a mulțumit apoi părintelui pensionar Vergică Simion

pentru întreaga activitate pe care a desfășurat-o în parohia Covaci.

În continuare a avut loc ceremonia de instalare a părintelui Vasilică Mutașcu, în cadrul căreia i-au fost înmânate Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce,

simbolurile slujirii preotului în parohie în calitate de propovăduitor al Cuvântului lui Dumnezeu și de săvârșitor al Sfintelor Taine. Apoi, părintele protopop i-a înmănat noului preot paroh cheile bisericii și l-a îndemnat să le folosească pentru a deschide cât mai des ușile bisericii pentru credincioșii parohiei, și în chip simbolic, să deschidă ușile Împărăției cerurilor.

În continuare, Preacucernicia sa a transmis preotului paroh și tuturor parohienilor binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului.

Noul preot paroh, a mulțumit, la rândul său, bunului Dumnezeu, Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan pentru încrederea acordată prin numirea în această parohie, preotului pensionar Vergică Simion, pentru dragostea cu care l-a primit și tuturor credincioșilor prezenți la sfânta biserică.

CRUCE NOUĂ PENTRU BISERICA PAROHIEI STAMORA ROMÂNĂ

În Duminica a 24-a după Rusalii, 6 noiembrie 2022, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan a sfințit Crucea, care a fost înălțată pe turla bisericii din parohia Stamora Română.

Chiriarhul Banatului a fost întâmpinat la orele dimineții de către părintele Ioan Bălăngean, consilierul juridic al Arhiepiscopiei Timișoarei, fiu al satului, împreună cu părintele paroh Ștefan Mareniuc, preotul pensionar Vicențiu Bășa, membrii Consiliului parohial, precum și credincioșii parohiei prezenți în număr mare la acest eveniment.

După încheierea Sfintei Liturghii, Părintele Mitropolit Ioan a sfințit Crucea, care a fost înălțată pe noua turlă a bisericii, refăcută în întregime.

În cuvântul de învățătură rostit, Înaltpreasfinția Sa a evidențiat importanța acestui moment deosebit, și a precizat că cei care s-au închinat și au sărutat această Sfântă Cruce, vor putea să le spună copiilor și nepoților lor, că au fost prezenți la acest moment istoric din viața parohiei.

În încheiere, părintele paroh Ștefan Mareniuc

a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan și tuturor celor prezenți la acest moment unic din viața parohiei.

CEREMONIE MILITARĂ CU OCAZIA ZILEI ARTILERIEI ȘI A RACHETELOR TERESTRE ÎN GARNIZOANA LUGOJ

Miercuri 09 noiembrie, Batalionul 183 Artilerie Mixtă „General Ion Dragalina” Lugoj a organizat o ceremonie militară în cazarma unității lugojene,

pentru a sărbători Ziua Artileriei și a Rachetelor Terestre. Ne-au onorat cu prezența Preaonoratul Părinte Protopop Ionuț Furdean și Preaonoratul

Părinte Protopop onorar Ioan Cerbu, foști comandanți ai unităților din garnizoană în frunte cu Gl. bg. (rtr) Feraru Gheorghe și Gl. bg. (rtr) Mândru Mircea, cadre militare în rezervă și retragere.

Ceremonia militară a debutat cu acordarea

onorului militar comandantului batalionului și comandant al garnizoanei Lugoj și intonarea Imnului Național al României.

După oficierea serviciului religios, s-a dat citire Mesajului Șefului Statului Major al Forțelor Terestre cu prilejul aniversării a 179 de ani de la înființarea armeei Artilerie.

În cuvântul său, comandantul Batalionului 183 Artilerie Mixtă „General Ion Dragalina”, locotenent-colonelul Romeo-Dacian Buhai, a evocat semnificația istorică a acestei zile, a mulțumit tuturor subordonaților pentru implicarea și rezultatele obținute în acest an de instrucție și a urat tuturor artileriștilor „La mulți ani!”

Domnul Gl. Bg. (rtr) Feraru Gheorghe a expus un scurt istoric al structurilor de artilerie care au ființat în garnizoană, evocând cu emoție timpurile în care a fost comandant de regiment, ulterior comandant de brigadă de artilerie în aplauzele tuturor participanților.

Cu ocazia acestei zile pentru îndeplinirea exemplară a atribuțiilor de serviciu și pentru implicarea, devotamentul și responsabilitatea de care au dat dovadă în îndeplinirea sarcinilor comandantul batalionului a recompensat cu diplome militare care s-au evidențiat în timpul anului de instrucție.

Activitatea s-a încheiat prin depunerea de coroane și jerbe de flori și defilarea artileriștilor lugojeni.

LANSARE DE CARTE LA MĂNĂSTIREA PARTOȘ

Sâmbătă, 12 Brumar a avut loc lansarea volumului *Partoș. Contribuții monografice*, la Mănăstirea Partoș.

Activitatea culturală a debutat în biserica cu hramul „Înălțarea Sfintei Cruci” și „Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș”, cu o slujbă de pomenire pentru ierohonahul Varlaam Almăjanu, oficiată de P. Cuv. Arhim. Simeon Stana, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Timișoarei și starețul mănăstirii.

Cartea a fost lansată în sala Așezământului cultural-social, al Mănăstirii Partoș. A fost vizionat un film documentar realizat în 2018, de regizorul Victor Popa, care l-a adus mai aproape de sufletele participanților pe ieromonahul Varlaam Almăjanu, cel care a redeschis vatra monahală a Partoșului.

Despre volumul *Partoș. Contribuții monografice*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2022, 286 p., iscălită de Ioan Traia și Dan Radosav au vorbit prof. Iosif Marius Circa (Deta) care a făcut o recenzie a volumului de la general la particular. Vorbitorul a

apreciat paginile noi care s-au adăugat volumului la cea de-a doua ediție.

Preotul dr. Valentin Bugariu (parohia Birda) a prezentat volumul doldera de date istorice, cultură rurală (credință creștină, școală, tradiții, obiceiuri și datini) și a apreciat sursele bibliografice folosite (arhivă, cărți, studii, articole, site-uri), dar și importanța avestui volum în orizontul cercetării monografice bănățene.

Au mai vorbit despre recenta carte și importanța ei: prof. Gheorghe Rancu-Bodrog (Șopotu Vechi), prof. Pavel Panduru (Prigor), jurist Ion Ionescu (Timișoara), ec. Marcel Miclău (Partoș), Dan Radosav (co-autor al volumului) și cercet. șt. I dr.

Ioan Hațegan (Timișoara).

Manifestarea a fost posibilă cu sprijinul Mănăstirii Partoș, Consiliului Județean Timiș, a Muzeului Satului Bănățean din Timișoara și al Asociației Publiciștilor Presei Rurale din Banat.

BINECUVÂNTARE PENTRU CREDINCIOȘII PAROHIEI DUMBRĂVIȚA BANAT II

Cu ocazia prăznuirii Sfântului Mare Mucenic Mina, parohia Dumbravița Banat II, din protopopiatul Timișoara II, și-a sărbătorit ocrotitorul.

Totodată, a fost săvârșită prima Sfântă Liturghie în biserica de zid a parohiei, bucuria credincioșilor

fiind încununată de prezența Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan. Înaltpreasfinția Sa a fost întâmpinat la orele dimineții de către părintele inspector eparhial Marius-Petru Sfercoci, părintele consilier eparhial ing. Timotei Anișorac, părintele protopop Cristian Păiș, părintele paroh Adrian Crașovan, părintele coslujitor Dan Oancea, domnul Horia Bugarin, primarul localității Dumbrăvița, membrii Consiliului parohial, precum și credincioși veniți în număr mare la acest moment istoric din viața parohiei.

În cadrul sinaxei euharistice, la momentul potrivit, foarte mulți credincioși s-au împărtășit cu Sfintele Taine.

În cuvântul de învățătură rostit, Părintele Mitropolit Ioan le-a vorbit credincioșilor despre viața, slujirea și pătımirea Sf. Mare Mc. Mina, arătând că sfințenia cu care Dumnezeu îl împodobește pe om datorită vieții sale curate trăite îl înveșnicește în cer și în conștiința creștinilor, devenind pildă și reper de viațuire și conviețuire pentru ceilalți oameni.

De asemenea, Înaltpreasfinția Sa i-a îndemnat pe preoți și credincioși să nu oprească rugăciunea și comuniunea în noua biserică a parohiei.

La finalul Sfintei Liturghii, Chiriarul, a binecuvântat lucrările de construcție finalizate până la momentul de față.

FORUMUL PUBLICIȘTILOR BĂNĂȚENI, LA GIARMATA VII

Sâmbătă, 17 decembrie în biserica cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, din localitatea Giarmata Vii, s-au desfășurat lucrărilor Forumului Asociației Publiciștilor Presei Rurale din Banat.

Lucrările au debutat cu o slujbă de Tedeum oficiată de către P. C. Părinți Vasile D. Suci, Ioan Mermeze (parohia Giarmata Vii), Iliia Pavlovici Pătruț (parohia Mașloc), Valentin Bugariu (parohia

Birda) și Marian Chirilă (parohia Sasca Montană).

Un cuvânt de bun venit a fost rostit de către părintele Vasile D. Suci, parohul bisericii și redactor-șef al revistei „Vatră nouă”, prin care a întâmpinat oșpeții și a vorbit de rolul binefăcător al presei satești născută în tinda Bisericii și Școlii, cei doi piloni de bază ai dezvoltării spirituale a satelor bănățene. În continuare a prezentat lăcașul de cult,

ridicat cu mari sacrificii de către preotul Filip Doboș sprijinit de credincioșii ortodocși din vatra cea nouă a satului.

Prof. Ioan Traia, președintele Asociației Publiciștilor Presei Rurale din Banat a prezentat etapele acestei activități: lansarea lucrării monografice *Asociația Publiciștilor Presei Rurale din Banat*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2022, 342 p. (autor: Ioan Traia); decernarea „Premiului „Pavel Filip și Aurel Turcuș” al Asociației pentru cinci publiciști și schimburi culturale.

Volumul *Asociația Publiciștilor Presei Rurale din Banat*, revăzut și adăugit, a fost prezentat de părintele dr. Valentin Bugariu. Vorbitorul a apreciat această a II-a ediție, care oferă cititorilor un istoric al Asociației, întâlnirile membrilor, aniversarea unor reviste sau lansarea unor cărți, evenimente petrecute în Voivodina (Serbia) și în județele Caraș-Severin și Timiș. În marea lor majoritate, aceste activități s-au desfășurat în bisericile satelor: Birda, Colonia Gătaia, Giarmata Vii, Ferendia, Partoș și Șopotu Vechi, în

școli la Birda, Giarmata Vii și Urseni, la căminele culturale: Torac și Săcălaz.

Față de anul 2018 s-au afiliat Asociației opt noi reviste, noi publiciști care au îmbogățit zestrea culturală a Banatului. În încheiere părintele Valentin Bugariu a apreciat faptul că noua lucrare poate fi considerată un veritabil Dicționar al sufletului românesc dintre Mureș și Dunăre.

În partea a doua a întâlnirii au fost premiați cinci publiciști: Vasile D. Suci, cuvântul de prezentare a fost întocmit de Gheorghe Blejușcă, redactor al revistei „Foaia Săcălazului”; Valentin Bugariu, cuvântul de întâmpinare a fost rostit de prof. Octavian Gruia de la Giroc; judecător Ion Ionescu, prezentat de prof. Gheorghe Lungu, prof. Dorinel Stan, președintele Asociației Românilor liberi din Serbia și părintelui Cornel Juica, redactor-șef al revistei „Foaia Codrenilor” din Serbia.

Părintele Vasile D. Suci, gazda întâlnirii a prezentat cele mai noi apariții tipografice: Vasile Derunc, *Până când Doamne? Psalmi din carantină*, Editura Kult, Drobeta-Turnu Severin, 2020, 69 p. și *Din an în an. 77 colinde și 7 scenete religioase*, ediția a V-a, îngrijită de..., Editura Partoș, Timișoara, 2019, 151 p..

Tot la îndemnul părintelui Vasile s-a rostit o rugăciune pentru eroii Revoluției din 1989 și a fost sărbătorit părintele coslujitor Ioan Mermeze care astăzi a împlinit frumoasa vârstă de 65 de ani.

Au fost schimburi culturale între participanți. Pe lângă cărțile sus-amintite au fost dăruite revistele: „Arhanghelul” (Birda), „Sfeșnicul” (Mașloc), „Vatra Satului” (Ferendia), iar prof. Octavian Gruia a dăruit celor prezenți broșura monografică *Giroc. Arc peste timp*, Editura Partoș, Timișoara, 2022, 66 p..

La final membrii Asociației au intonat colinde.

ZIUA NAȚIONALĂ SĂRBĂTORITĂ LA TIMIȘOARA

Ziua Națională a României, 1 Decembrie 2022, a fost sărbătorită la Timișoara prin impresionante manifestări bisericești și militare, la care au participat peste 15.000 de bănățeni.

Astfel, în catedrala mitropolitană din Timișoara a fost oficiată îndătinata slujbă de Te Deum, de către Părintele Mitropolit Ioan al Banatului, împreună cu preoți de la Centrul eparhial și de la unitățile militare, răspunsurile liturgice fiind date de corul studenților teologi.

La acest moment liturgic solemn, au participat

reprezentanți ai autorităților locale, parlamentari, ofițeri, numeroși militari și un număr însemnat de credincioși.

La finalul serviciului religios, a fost săvârșit Polihroniul, apoi Înaltpreasfinția Sa, Părintele Mitropolit Ioan a rostit un cuvânt de învățătură despre importanța acestui moment istoric și a omagiat pe ostașii și eroii martiri, precum și pe făptuitorii Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918.

În continuare, militarii prezenți în biserică, garda de onoare și credincioșii au ieșit pe esplanada

din fața lăcașului mitropolitan, unde a fost intonat Imnul României de către teologul Adrian Zaharia și oficialitățile județene și locale au rostit alocuțiuni despre semnificația istorice zile naționale a României.

Încheindu-se luările de cuvânt, fanfara militară a intonat câteva cântări patriotice după care a urmat defilarea unităților militare din Brigada 18 Infanterie Banat, a formațiunilor de apărare civilă, pompieri, jandarmerie, poliție de frontieră, SRI și reprezentanți ai Ministerului de Interne.

CONCERT DE COLINDE LA CATEDRALA MITROPOLITANĂ DIN TIMIȘOARA

Duminică, 11 decembrie 2022, după slujba Vecerniei cu Litie, în catedrala mitropolitană din Timișoara a avut loc Concertul de colinde „La Bethleem, în noapte”, susținut de Corala „Contrast”, dirijată de preotul Vasile Bădescu.

La acest moment înălțător a participat Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, precum

și clerici de la Centrul eparhial, preoți și diaconi catedrali.

Credincioșii prezenți în număr foarte mare au ascultat cu bucurie colindele creștinești și strămoșești interpretate cu măiestrie de către membrii coralei „Contrast”, formată din artiști lirici ai Operei Române din Timișoara, în rândul cărora se află absolvenți ai Seminarului Teologic din Caransebeș și ai Facultății de Teologie din Timișoara.

Repertoriul prezentat a cuprins colinde, precum: Ce vedere minunată!, Linu-i lin, Steaua sus răsare, În seara de Moș Ajun, Cetiniță, cetioară!, ș.a., soliști fiind Siviu Rujoni și Iulian Iosip.

La finalul concertului de colinde, prezentat de părintele vicar Ionel Popescu, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan a adresat credincioșilor prezenți un cuvânt de învățătură despre Sfântul Ierarh Spiridon al Trinitundeii, pa care îl sărbătorim la data de 12 decembrie, și a subliniat frumusețea colindelor noastre strămoșești, prin care de fapt, mărturisim Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos. Înaltpreasfinția Sa a mulțumit apoi, membrilor coralei „Contrast” pentru prestația deosebită și pentru dragostea lor față de Biserica strămoșască.

CORALA „DOINA BANATULUI”, PREMIATĂ LA ORĂȘTIE

Sâmbătă, 10 decembrie 2022, la Orăștie a fost organizată ediția a XXXI-a a Festivalului-Concurs Național de Muzică Sacră „Cu noi este Dumnezeu”.

La acest festival prestigios, desfășurat sub egida Episcopiei Devei și Hunedoarei, a Consiliului Județean Hunedoara, a Protopopiatului Ortodox Român Orăștie și a Parohiei Orăștie I, au participat formații corale din mai multe eparhii ale țării, care

au susținut un program stabilit de către organizatori.

Corală „Doina Banatului” a Parohiei Ortodoxe Române Timișoara-Iosefin, dirijată de prof. Florin-Nicolae Șincari, a prezentat patru piese muzicale, în conformitate cu programul concursului, pentru prestația artistică deosebită fiindu-i acordat din partea juriului Premiul I.

Piese prezentate au fost: Tatăl nostru, de Ioan D.

Chirescu, Ușile pocăinței, de Pr. Ioan Șerb, Floricica, de Francisc Hubic, Mărire lui Dumnezeu, de Nicolae Lungu.

Prin obținerea acestui valoros premiu, corala parohială „Doina Banatului” își onorează tradiția de peste nouă decenii de activitate, perioadă de timp în care a avut la cârmă dirijori cunoscuți pe plan național și internațional, precum Sabin Drăgoi și Nicolae Ursu.

Premiul obținut nu ar fi fost posibil fără efortul apreciabil depus de către dirijor și de membrii coralei noastre, fapt pentru care preoții și Consiliul parohial ai Parohiei Ortodoxe Române Timișoara-Iosefin, le adresează sincere felicitări și mulțumiri pentru dragostea față de Dumnezeu, de Biserică și de cântarea corală. Corala „Doina Banatului” dă răspunsurile în fiecare duminică la Sfânta Liturghie oficiată în biserica „Nașterea Maicii Domnului”, a Parohiei Timișoara-Iosefin și având o pregătire

muzicală de excepție, sporește prestigiul parohiei și al eparhiei noastre prin participarea la diverse manifestări bisericești-culturale, festivaluri și concursuri de muzică sacră, organizate în Banat și în alte eparhii din țară.

Lucrări de restaurare la Catedrala Mitropolitană din Timișoara

Arhiepiscopiei Timișoarei a realizat în acest an, în perioada 11.05. 2022 – 30.11. 2022, lucrări „Intervenții de urgență – reparații sistem colectare ape pluviale: jgheaburi și burlane”, la catedrala mitropolitană „Sfinții Trei Ierarhi”, cod LMI: TM-II-m-A-06138, clădire monument istoric clasa A. Valoare totală a lucrărilor s-a ridicat la suma de 249.357 lei.

Lucrările au fost demarate cu ajutorul Institutului Național al Patrimoniului, care a cofinanțat proiectul în procent de 40% prin Timbrul Monumentelor Istorice – subprogramul Timișoara, Capitală Europeană a Culturii.

Sistemul de colectare a apelor pluviale prezenta degradări majore ale părților componente: glafuri de tablă, jgheaburi, vazoane și burlane. Aceste degradări au apărut în timp, din cauza acțiunilor climatice – vânt, zăpadă, grindină, îngheț-dezghet, poluare, dar și a celor mecanice rezultate de căderea bucăților de gheață, zăpadă și bucăți de țigle de pe turlile de la cote mai înalte și parazăpezi sau jgheaburi, de pe

acoperișurile de la cotele mai joase.

Prin aceste lucrări s-a reușit funcționalizarea sistemului de colectare a apelor pluviale de pe acoperișul Catedralei și direcționarea apelor meteorice spre sistemul de canalizare al orașului.

Datorită modalității de intervenție la înălțime, demontarea și montajul se face de către personal autorizat și cu ajutorul tehnicilor constructive moderne, nacela de intervenție la înălțime, motiv pentru care se intervine pe tronsoane, de la cota cea mai înaltă, spre cota mai joasă.

Lucrările au un grad ridicat de dificultate, pentru că se lucrează la înălțime, se lucrează cu tabla de cupru, care este foarte moale și trebuie prelucrată cu grijă, pe porțiuni mici, cu păstrarea modelului original, care trebuie refăcut manual de către maestrul tinichigiu.

Pentru activitățile aflate în derulare se asigură dirigenția de șantier, precum și urmărirea pe șantier. S-a intervenit pe toate fațadele catedralei, la cotele +30.70, +21.30, +15.80, +7.00.

Lucrările au constat în restaurarea vazoanelor degradate, în atelier sau la fața locului, după caz, înlocuirea cârligelor degradate cu cârlige noi, refăcute după modelul original sau curățarea cârligelor, care nu au necesitat înlocuirea; înlocuirea și reparațiile la sorturi și glafuri din tablă de cupru, înlocuirea jgheabului degradat, care nu a mai putut fi îndreptat sau îndreptarea, curățarea și cositorirea pentru etanșeitate a jgheaburilor care au putut

fi salvate, confecționarea de jgheaburi și burlane lipsă, după modelul existent pe catedrală, respectiv lucrări de reparații, curățare și cositorire a burlanelor degradate.

Astfel, pe lângă organizarea de șantier și alte lucrări conexe, au fost restaurate 34 de vazoane, s-au reparat 190 ml de glafuri din tabla de cupru, au fost refăcuți după modelul original 98 ml de sorturi noi din tabla de cupru, s-au reparat 200 ml de jgheaburi, s-au refăcut după modelul original 100 ml de jgheaburi din tabla de cupru, s-au reparat și curățat 401 ml de burlan și au fost refăcuți după modelul

original 36 ml de burlane.

La sfârșitul lucrărilor a fost prezentat rezultatul proiectului și importanța acestuia pentru clădirea monument istoric, în cadrul unei întâlniri cu comunitatea locală.

Pentru anul 2023 sunt planificate alte lucrări de importanță vitală pentru catedrala mitropolitană, precum înlocuirea învelitoarei din țiglă cu model decorativ în 4 culori, prin refacerea modelelor originale degradate, reparații la turlele mitre, verificări și reparații la crucile ornamentale de pe turlele secundare.

COLINDE STRĂMOȘEȘTI, LA ACADEMIA ROMÂNĂ – FILIALA TIMIȘOARA

Joi, 15 decembrie 2022, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, Academia Română – filiala Timișoara a găzduit

manifestarea spiritual-culturală, „O, ce veste minunată!”, la care au participat academicieni, membri ai filialei Timișoara a Academiei Române, membri ai Uniunii Ziariștilor Profesioniști, „Valeriu Braniște”, clerici de la Centrul eparhial, preoți, reprezentanți ai mediului universitar timișorean, scriitori, istorici, studenți și elevi din școlile timișorene.

Cuvântul de întâmpinare a fost rostit de acad. Dan Dubină, președintele filialei Timișoara a Academiei Române.

În cadrul evenimentului, preotul dr. Ionel Popescu a susținut meditația duhovnicească intitulată, „Taina Nașterii Domnului Hristos”, în care a subliniat că întruparea Fiului lui Dumnezeu nu este un simplu eveniment istoric, ci mai mult decât atât, este o minune mai presus decât toate minunile și o taină pe care o putem înțelege doar cu ajutorul credinței.

A urmat, apoi un concert de colinde interpretate de corala bărbătească „Epifania”, a preoților, diaconilor și profesorilor de religie din Timișoara, dirijat de prof. Nicolae-Florin Șincari.

COLINDĂTORI LA CENTRUL EPARHIAL DIN TIMIȘOARA

Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului și Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei au primit în aceste zile premergătoare Nașterii Domnului, la Reședința mitropolitană, colindul elevilor de la unitățile de învățământ din Județul Timiș și de la

parohiile din eparhie.

Toți acești copii au vestit Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos, împreună cu profesorii și preoții coordonatori, aducând multă bucurie Părintelui Mitropolit Ioan, maicilor și colaboratorilor de la Centrul eparhial. Au fost interpretate colinde

strămoșești și a fost creată atmosfera specifică acestei perioade, când toți credincioșii se străduie să devină mai buni, mai milostivi și mai frumoși pentru a întâmpina, fiecare în parte, pe pruncul Iisus, Cel născut în ieslea Betleemului.

Fiecărui grup de colindători Înaltpreasfinția Sa a adresat un cuvânt de mulțumire și apreciat efortul lor de a se pregăti din timp, prin repetițiile la care au luat parte, pentru a vesti nașterea Mântuitorului Hristos.

La final, Mitropolitul Banatului le-a urat colindătorilor sărbători frumoase, cu bucurii duhovnicești și împlinirea dorințelor bune.

CINSTIREA EROILOR MARTIRI AI REVOLUȚIEI, LA TIMIȘOARA

Ca în fiecare an, în noaptea din 16/17 decembrie 2022, la Biserica cu hramul „Sf. Arhidiacon Ștefan” din Timișoara, cunoscută și cu numele de „Biserica Martirilor”, a avut loc slujba de priveghere și Sfânta Liturghie pentru eroii martiri căzuți în Revoluția din decembrie 1989.

La acest eveniment comemorativ au participat Înaltpreasfințitul Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, preoții parohiei, revoluționari, profesori, oameni de cultură, precum și mulți credincioși ai parohiei. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul studenților teologi, condus de pr. lect. drd. Laurian Popa, care a interpretat și un frumos buchet de colinde.

În cuvântul de învățătură Părintele Mitropolit Ioan a spus că în noaptea aceasta, în urmă cu treizeci și trei de ani „Dumnezeu a bătut la porțile neamului nostru românesc”, iar pe jertfa eroilor Revoluției din 1989 s-a ridicat și această biserică. În demisolul

lăcașului de cult este amenajat mormântul în care se află urna cu o parte din cenușa martirilor timișoreni incinerati la București, care în zilele Revoluției au mărturisit pe străzile Timișoarei: „Cu noi este Dumnezeu!”

Părintele Mitropolit Ion l-a îndemnat pe preotul paroh Ion-Florentin Jura, precum și pe cei prezenți, ca niciodată în această noapte „să nu stingă candela”, pentru ca aceste momente să rămână neșterse din istoria neamului nostru românesc. Este important să nu-i dăm uitării pe acești eroi ai neamului „pentru că din a lor cenușă răsare România cu credință în Preasfânta Treime-Dumnezeu.”

La final Părintele Mitropolit i-a îndemnat pe studenți să colinde, pentru ca din ceruri să audă și cei care s-au jertfit pentru țară, că „pe ulițele cetății unde ei au fost zdrobiți, astăzi se colindă”.

Rugăciune de pomenire pentru eroii martiri ai Timișoarei a fost oficiată și la catedrala mitropolitană, sâmbătă, 17 decembrie, zi de doliu

pentru orașul nostru martir. Parastasul a fost oficiat de către Părintele Mitropolit Ioan, împreună cu clerici de la Centrul eparhial și de la catedrală, în prezența oficialităților centrale, locale și județene, a numeroșilor revoluționari, a membrilor familiilor uciși în Revoluție, a asociațiilor și fundațiilor revoluționarilor care, prin activitatea lor, cinstesc memoria celor care și-au jertfit viața în decembrie 1989.

Și la acest moment impresionant, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, a menționat că eroii martiri au luptat fără arme împotriva terorii, armele lor fiind credința și dragostea pentru valorile neamului. Ei s-au ridicat împotriva răului și au înfruntat gloanțele cu pieptul gol, „Tatăl nostru” și „Crezul” fiind rugăciunile care le-au dat putere să învingă.

După încheierea slujbei de Parastas, au fost depuse

coroane de flori la Monumentul Crucificării din fața catedralei mitropolitane, iar în Cimitirul Eroilor din Calea Lipovei a fost oficiată, de asemenea, slujba de Parastas pentru toți eroii martiri înmormântați acolo. O altă slujbă de pomenire a fost oficiată și în așa numitul „Cimitir al Săracilor”, unde au fost îngropați, în gropi comune, și luptători în Revoluție a căror identitate nu a fost stabilită.

Conform Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Timișoara nr. 112/14.12.1993, la Timișoara, oraș-martir, data de 17 decembrie este zi de doliu, întrucât în această zi și-au jertfit viața primii eroi ai Revoluției. În această zi, toate instituțiile și autoritățile publice de pe raza municipiului Timișoara au arborat drapelul de stat al României în bernă.

CĂRȚI DE RUGĂCIUNI PENTRU ELEVI

În această perioadă a Postului Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, Părintele Mitropolit Ioan a dăruit elevilor din Arhiepiscopia Timișoarei peste 30.000 de cărți de rugăciuni.

Cărțile donate au fost distribuite prin intermediul Inspectoratului Școlar Județean Timiș și a profesorilor de religie. Înaltpreasfințitul Părinte Ioan a dorit ca fiecare elev din eparhia pe care o arhipăstorește să beneficieze de o carte de rugăciuni, care să le fie de folos duhovnicesc și pentru întărirea lor în credința dreptmăritoare.

Fiecare elev care se sârguiește să aibă rânduială de rugăciune, potrivit cărții primite, și o păstrează

cu regularitate în fiecare zi, devine un mărturisitor al lui Hristos Domnul în lumea aceasta. „În acest deșert contemporan al societății noastre este nevoie, mai mult ca oricând, de roua Duhului Sfânt care se revarsă pe pământ în urma rugăciunii înlăcrimate a omului”, scrie Înaltpreasfinția Sa în Cuvântul înainte, sugestiv intitulat, „Rugăciunea, pâinea sufletelor noastre”. Familia este căminul binecuvântat în care copiii învață primele rugăciuni, împreună cu bunica și mama, așa cum scrie Sfântul Apostol Pavel că a învățat să se roage și să fie credincios ucenicul său, Timotei. Cu rugăciunea primită acasă, copilul pășeste apoi în Biserică, unde își desăvârșește creșterea duhovnicească și se unește cu Hristos prin Sfintele Taine. Cartea dăruită de Părintele Mitropolit Ioan elevilor din școlile aflate în cuprinsul Arhiepiscopiei Timișoarei cuprinde rugăciunile de dimineață, de seară, de călătorie și cele de la vreme de boală, rugăciunile părinților pentru copii și ale copiilor pentru părinți, rugăciunea pentru țară, Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos și Acatistul Bunei Vestiri. Această carte de rugăciuni tipărită la Editura Partoș a Arhiepiscopiei Timișoarei a fost foarte bine primită de către elevii care o vor avea ca ajutor la bucurie și la vremuri de încercare, dar și ca model de urmat în viața duhovnicească.

Acțiunea Înaltpreasfinției Sale se înscrie în seria de manifestări dedicate „Anului omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului”, așa cum a fost el declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

ALAIUL COLINDĂTORILOR LA TIMIȘOARA

Ca în fiecare an, Mitropolia Banatului, Consiliul județean Timiș și Centrul de Cultură și Artă au organizat „Alaiul Colindătorilor”. Luni, 19 decembrie 2022, aproximativ 300 de colindători îmbrăcați în straie tradiționale au vestit „Nașterea Domnului” la Centrul Eparhial din Timișoara.

Colindătorii au plecat de la „Centrul de Cultură și Artă” din Piața Libertății, iar de acolo s-au deplasat la Prefectură și Consiliul Județean Timiș. Apoi, în frunte cu fanfara, au pornit spre reședința mitropolitană.

Aici au fost întâmpinați de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și

Mitropolitul Banatului, de clericii și colaboratorii de la Centrul Eparhial. Alaiul Colindătorilor a fost format din ansambluri folclorice, coruri parohiale și numeroase grupuri de colindători, însoțite de preoții parohi, din mai multe zone ale Banatului.

La final, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan a oferit colindătorilor cadouri și le-a mulțumit pentru frumoasele colinde interpretate cu multă dăruire. Totodată, Chiriarhul i-a îndemnat pe tinerii colindători să colinde în bisericile de care aparțin și în localitățile natale, pentru că atâta timp cât vom colinda, va dăinui și neamul nostru.

FESTIVAL DE COLINDE ÎN PAROHIA VOITEG

Vineri, 23 decembrie a avut loc în biserica parohială „Sfântul Gheorghe”, din Voiteg, prima ediție a Festivalului de Colinde „Steaua Betleemului”, organizată de Parohia Ortodoxă Voiteg, la inițiativa părintelui ic. Dragan Giorgiev, parohul locului.

Au concertat Corul Parohiei Șag condus de părintele Florin Băran; Corul „Doina” al Parohiei Gătaia condus de părintele Călin Negrea; un grup de colindători din Parohia Birda compus din Boiangiu Andrei, Filip Bogdan, Peia Denisa, Peia Tudor, Șustrean și Viman Sophia; Corala „Voitegeana” a Școlii Gimnaziale, condusă de prof. Ionela Fanu și Corul Parohiei Voiteg condus de părintele Dragan Giorgiev.

Moș Crăciun a adus daruri pentru copiii cuminți din localitate. Cei care au primit daruri l-au întâmpinat pe Moșul cel Bun cu poezii și cântece.

Părintele ic. Dragan Giorgiev a mulțumit tuturor pentru vestea cea bună a Nașterii Domnului și a răsplătit pe copii și tineri cu diplome, medalii și trofee de participare la această primă ediție a festivalului.

La această activitate a fost prezent dl. Ioan Neculae Pop, primarul localității Voiteg, prof. Camelia Fogaș, directorul Școlii Gimnaziale din Voiteg, cadre didactice, părinți și copii, mai mulți credincioși.

ARTILERIȘTII LUGOJENI VESTESC NAȘTEREA DOMNULUI

În perioada premergătoare marelui praznic al Nașterii Domnului, militarii Batalionului 183 Artilerie Mixtă „General Ion Dragalina”, respectând tradiția străbunilor noștri, au avut misiunea de a propovădui apropierea mării sărbători. Astfel un grup de militari lugojeni, coordonați de preotul militar al Garnizoanei Lugoj, Pr. Emanuel Gafița, au colindat instituțiile publice din Garnizoana Lugoj dar și foști colegi aflați în rezervă.

Misiunea artileriștilor a avut și un scop caritabil, întrucât printre gazde s-au numărat și 2 centre pentru persoane vârstnice ce au primit nu doar colindul militarilor, ci și câteva daruri simbolice.

— ✚ — INSTALAREA NOULUI PREOT PAROH ÎN PAROHIA SINERSIG

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, în prima zi a Praznicului Nașterii Domnului Iisus Hristos, la parohia Sinersig din Protopopiatul Lugoj a avut loc instalarea noului preot paroh, Ionuț Daniel Drinovan.

Sfânta Liturghie a fost săvârșită în biserica parohială de către părintele Ionuț Furdean, protopopul Lugojului, împreună cu fostul preot paroh, Ionuț Bogdan și noul preot paroh, Ionuț Daniel Drinovan.

Acesta din urmă a dat citire Pastoralei de Crăciun, pe care Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan o adresează fiecărei parohii din eparhia noastră.

Părintele protopop a transmis credincioșilor binecuvântarea Înaltpreasfinției Sale, apoi a înmănat noului preot paroh Sfânta Evanghelie, Crucea și cheile bisericii, în prezența multor credincioși și a autorităților locale. De asemenea, a urât preotului Ionuț Daniel Drinovan, o preoție curată, cu multe bucurii duhovnicești și folos pentru credincioșii încredințați spre păstorie.

În continuare a vorbit fostul preot paroh, Ionuț Bogdan, care a prezentat o dare de seamă asupra activității desfășurate începând cu anul 2015 și până în prezent, cea mai de seamă realizare a sa fiind edificarea casei parohiale. La ridicarea casei parohiale au contribuit credincioșii parohiei, Centrul eparhial și autoritățile comunale.

În finalul ceremoniei de instalare, noul preot paroh a mulțumit Bunului Dumnezeu pentru harul preoției, cuvinte de aleasă grațitudine fiind adresate Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, care l-a hirotonit întru preot, familiei și credincioșilor prezenți la Sfânta Liturghie.

Această zi binecuvântată s-a încheiat cu slujba de sfințire a noii case parohiale din Sinersig, la care au participat și membrii Consiliului parohial.

AGENDA ÎNALTPREASFÎNȚITULUI PĂRINTE IOAN, MITROPOLITUL BANATULUI

NOIEMBRIE

1 noiembrie 2022

A primit pe domnul Comisar Șef Daniel Todorescu, de la Inspectoratul de Poliție al Județului Timiș;
A primit pe preotul conf. univ. dr. Constantin Jinga, de la Facultatea de Teologie din Timișoara, dimpreună cu preotul lector dr. Iosif Stancovici, din cadrul aceleiași facultăți;
A primit pe preotul paroh Ioan Mura, de la parohia Calacea, din protopopiatul Timișoara I.

2 noiembrie 2022

A primit pe preotul Nicolae Fiț, duhovnicul mănăstirii Șag-Timișeni;
A primit pe domnul colonel Sorin Homeag, comandantul Spitalului Militar de Urgență „Dr. Victor Popescu”, din Timișoara.

3 noiembrie 2022

A prezidat examenul pentru obținerea gradului I în preoție, respectiv colocviul de admitere la gradul I în preoție, examen desfășurat în Sala festivă a Centrului eparhial.

4 noiembrie 2022

În sala de ședințe a Consiliului Județean Arad, i s-a conferit Distincția „Investește în resursa umană”, în cadrul simpozionului cu participare internațională „Siguranța publică și nevoia de capital social”.

6 noiembrie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la parohia Stamora Română, din protopopiatul Deta, la finalul căreia a sfîșit crucea cea nouă ce se va așeza pe turla bisericii.

7 noiembrie 2022

A primit pe preotul Mihai Venter, de la Inspectoratul de Jandarmi al Județului Timiș;
A primit pe preotul coslujitor Petru Drăghicescu, de la parohia Timișoara Viile Fabric, din protopopiatul Sănnicolau Mare.

8 noiembrie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la paraclisul din incinta Inspectoratului Județean de Jandarmi Timiș, rostind cuvântul de învățătură.

9 noiembrie 2022

A primit pe preotul Dorin Covaci, protopopul Oficiului protopopesesc Făget;
A primit pe preotul Cristian Păiș, protopopul Oficiului protopopesesc Timișoara II.

11 noiembrie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la biserica parohiei Dumbrăvița II Banat, din protopopiatul Timișoara II, la finalul căreia a binecuvântat lucrările de construcție la noua biserică parohială.

13 noiembrie 2022

Cu ocazia prăznuirii Sfântului Ierarh Ioan Gură de Aur, la invitația Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, a oficiat Sfânta Liturghie la catedrala arhiepiscopală din Arad.

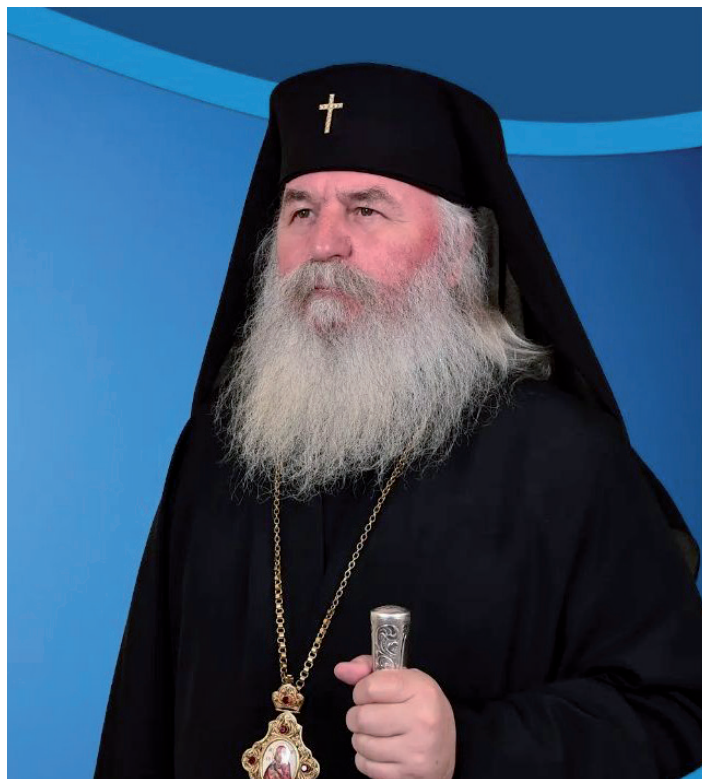
14 noiembrie 2022

A prezidat Permanența Consiliului Eparhial;
Începând cu orele amiezii, cu ocazia zilei de naștere a primit la reședința mitropolitană, autorități județene și locale, reprezentanți ai mediului universitar și academic, reprezentanți ai instituțiilor militare și agenții deconcentrate ale statului, preoți și credincioși, care au dorit să-i adreseze un mesaj de felicitare.

16 noiembrie 2022

A vizitat șantierul bisericii aflate în construcție din filia Dolăț, a parohiei Livezilor, din protopopiatul Deta;

A vizitat mănăstirea Partoș, din protopopiatul Deta.

17 noiembrie 2022

A primit pe preotul paroh Iosif Hânda, de la parohia Timișoara Calea Aradului, din protopopiatul Timișoara I;
A primit pe preotul paroh Ilie Eftimie Cristea, de la parohia Variaș, din protopopiatul Sânnicolau Mare.

18 noiembrie 2022

A primit pe preotul paroh Daniel Rusan, de la parohia Livezile, din protopopiatul Deta.

20 noiembrie 2022

A oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană, rostind cuvântul de învățătură.

21 noiembrie 2022

A oficiat Sfânta Liturghie la în biserica parohiei Sănandrei Colonie, din protopopiatul Timișoara II, rostind cuvântul de

22 noiembrie 2022

A primit pe scriitorul, filosoful, jurnalistul, eseistul și criticul de artă Andrei Pleșu, din București;
A primit pe preotul paroh Ionel Maței, de la parohia Săcălaz, din protopopiatul Timișoara I;
A primit pe preotul Marius Podereu, protopopul Oficiului protopopesec Sânnicolau Mare.

24 noiembrie 2022

A primit pe domnul Petre Nenu, directorul Colterm SA, Timișoara;
A primit pe preotul paroh Ionele Cătălin, de la parohia Hodoni, din protopopiatul Timișoara I;
A vizitat Oficiul protopopesec Sânnicolau Mare.

27 noiembrie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la parohia Timișoara Steaua, din protopopiatul Timișoara I, rostind cuvântul de învățătură.

28 noiembrie 2022

A primit pe preotul lector univ. dr. Alin Scridon, de la Facultatea de Teologie din Timișoara;
A vizitat parohiile Sinersig, respectiv Buziaș II, din protopopiatul Lugoj.

29 noiembrie 2022

A primit pe preotul coslujitor Daniel Alic, de la parohia Timișoara Sf. Ilie Fabric, din Timișoara;
A vizitat șantierele de la filia Dolaț a parohiei Livezile, respectiv de la parohia Moravița, din protopopiatul Deta.

30 noiembrie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la parohia Sacoșu Turcesc, din protopopiatul Timișoara II, rostind cuvântul de învățătură.

DECEMBRIE**1 decembrie 2022**

La invitația Prefectului Județului Timiș a participat la manifestările religio-militare prilejuite de Ziua Națională a României.

3 decembrie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană, rostind cuvântul de învățătură.

5 decembrie 2022

A primit pe preotul protopop pensionar Ioan Prisăcean, din Reșița;
A primit pe doamna prof. Delia Tomescu, de la Colegiul Național Pedagogic "Carmen Sylva", din Timișoara;
A primit pe preotul paroh Ciprian Goguț, de la parohia Iacea mare, din protopopiatul Sânnicolau Mare;
A primit pe preotul lector univ. dr. Rafael Povîrnaru, de la Facultatea de Teologie din Timișoara.

6 decembrie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la parohia Săcălaz II, din protopopiatul Timișoara I, rostind cuvântul de învățătură.

7 decembrie 2022

A primit pe domnul Radu Fenchea, administratorul SC King Travel SRL, din Lugoj;
A vizitat parohiile Buziaș II, respectiv Chizătău din protopopiatul Lugoj, în vederea rezolvării unor probleme administrative.

9 decembrie 2022

A primit pe domnul academician, Mircea Dumitru, din București.

11 decembrie 2022

A participat la Sfânta liturghie la catedrala mitropolitană, rostind cuvântul de învățătură;
În după-amiaza zilei a participat la slujba Vecerniei la catedrala mitropoliatnă, resepctiv la concertul de colinde organizat.

13 decembrie 2022

A primit grupuri de colindători la reședința mitropolitană.

17 decembrie 2022

A oficiat la catedrala mitropolitană slujba de parastas pentru eroii Revoluției române din decembrie 1989, în prezența asociațiilor de revoluționari, precum și a autorităților locale și județene.

19 decembrie 2022

A primit la reședința mitropolitană, Alaiul colindătorilor, o manifestare organizată de Centrul de Cultură și Artă a județului, în colaborare cu Consiliul Județean Timiș și Arhiepiscopia Timișoarei.

20 – 22 decembrie 2023

A primit cete de colindători, formate din elevi, de la școlile din Timișoara și județ, precum și colindători de la unele instituții ale orașului nostru: de la Inspectoratul de Jandarmi al Județului Timiș, Inspectoratul de Poliție Județean Timiș, Poliția Locală Timișoara, Inspectoratul Poliției de Frontieră Timiș, Garnizoana Timișoara și Penitenciarul Timișoara.

23 decembrie 2022

A primit la reședința mitropolitană, colinda mai multor coruri parohiale de la bisericile din Timișoara și județ.

25 decembrie 2022

A oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană.

28 decembrie 2022

A prezidat Permanența Consiliului Eparhial;

Cu prilejul aniversării a opt ani de la întronizarea în demnitatea de mitropolit al Banatului, a fost felicitat la reședința mitropolitană de către membrii Cancelarie eparhiale, părinții protopopi ai eparhiei, preoții și diaconii de la catedrala mitropolitană, colaboratorii Centrului eparhial, precum și de către autoritățile locale și județene, dar și de alți credincioși care au dorit să-i fie alături de ziua aniversară.

31 decembrie 2022

A oficiat slujba trecerii dintre ani la catedrala mitropolitană, rostind cuvântul de învățătură.

*A consemnat preotul Marius Sfercoci,
inspector eparhial*